

Beszámoló
a Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési Kormánybizottság számára

A Magyar Köztársaság
2007. évi hivatalos nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Vezetői összefoglaló

Nemzetközi fejlesztési együttműködési politikánk céljai, szektorai és partnerországai 2007-ben alapvetően nem változtak. Továbbra is az ENSZ 2000-ben elfogadott Millenniumi Fejlesztési Céljait tekintjük irányadónak, és tevékenységünket az Európai Unió és az OECD normáihoz, a segítségnyújtás hatékonysága érdekében kidolgozott iránymutatásokban megfogalmazott követelményekhez igazítjuk. Mindemellett arra törekszünk, hogy – szem előtt tartva kül- és biztonságpolitikai, külgazdasági nemzeti érdekeinket – fejlesztési politikánk kialakításában és végrehajtásában hagyományos kapcsolatrendszerünkre, az országunk belső fejlődéséből adódó komparatív előnyökre támaszkodva, a partnerországok igényeiből kiindulva keressük a nemzetközi donorközösség többi tagjával való koordináció és a globális kihívásokkal kapcsolatos egységes fellépés lehetőségét.

A 2007-ben végrehajtott vagy elkezdett fejlesztési akcióink többsége továbbra is a jó kormányzás kérdésköréhez kapcsolódó területekre – a partnerországok közigazgatási rendszerének, demokratikus államigazgatási struktúráinak kialakítására és megerősítésére, az emberi jogok tiszteletben tartására épülő államberendezkedés megszilárdítására, a szegénység csökkentését elősegítő piacgazdaság feltételrendszeréhez szükséges pénzügyi és felügyeleti intézmények, statisztikai adatszolgáltatás korszerűsítésére – irányult. Fontos szerep jutott a civil szféra, az oktatás fejlesztésének és a Magyarországon hagyományosan magas színvonalon művelt mezőgazdaságban felhalmozott szakismeretek átadásának is.

A globális jelenségek kezelésére hivatott nemzetközi összefogás és a különböző multilaterális fórumok, testületek programja a magyar nemzetközi fejlesztési együttműködési (NEFE) politika alakulását is befolyásolja. Az egyes kérdéskörök fókuszba kerülése (pl. a klímaváltozás és annak hatásai), a nemzetközi közösség által közép- és hosszabb távon vállalt kötelezettségek teljesülésének vizsgálata (Monterrey-i Konszenzus), illetve az eredményekről való számadás, továbbá a nemzetközi koordinációban való egyre aktívabb részvételünk (csatlakozás a segélyhatékonyságról szóló Párizsi Nyilatkozathoz, Aid for Trade kezdeményezéshez való hozzájárulás) újabb feladatokat jelent. Ezek teljesítése, a nemzetközi fejlesztési és humanitárius segítségnyújtás eredményessé és hatékonyá tétele, egyszersmind donortevékenységünk szerepének erősítése Magyarország nemzetközi tekintélyének növelésében ráfordításaink folyamatos és erőteljes növelése mellett a kihívásokra adott válaszok rugalmasságát is szükségessé teszi.

Az elkövetkező időszakban nemzetközi fejlesztési tevékenységünk koncentráltabbá tétele, azaz a túlságosan nagy partnerországi kör szűkítése mellett annak vizsgálata is szükségessé válik, hogy a nemzetközi donortevékenység meghatározó nagyobb témaköreit is szem előtt tartva, melyek azok az érintett szektorok, amelyekben Magyarország komparatív előnyökkel rendelkezik és azokat a fejlesztési tevékenység szolgálatába tudja-e állítani. 2007 során ezzel kapcsolatban több nemzetközi fórumon is történtek kezdeményező lépések, amelyek pl. a klímaváltozás hatásaihoz való adaptációs mechanizmusokkal kapcsolatos – mezőgazdasági, vízgazdálkodási – ismeretátadás szélesítésére irányuló készséget jeleztek. A szektorális profilírozást segítette az az – ilyen minőségében első – nemzetközi szakmai konferencia is, amelyet a holland Külügyminisztérium támogatásával, a két külügyi tárca közös munkájával szerveztünk 2007 decemberében Budapesten az ENSZ 5. Millenniumi Fejlesztési Céljához (anyaság és egészség) kapcsolódó témakörben. További lépéseket igényel a Millenniumi Fejlesztési Célok általános teljesülésében más régióknál kevésbé jól álló és ezért a nemzetközi donorközösség figyelmének fókuszában álló Afrika nagyobb szerephez juttatása a magyar NEFE-n belül, de megvizsgálandó az alacsony és a közepes jövedelmű országok partnerországi körön belüli aránya, illetve a dinamikusan fejlődő és a szegénységet gyorsan csökkentő partnerországokkal fenntartott fejlesztési kapcsolatrendszerünk rugalmas hozzáigazítása is a változó igényekhez.

A nemzetközi donorközösség, amelynek Magyarország is tagja, a szaporodó globális kihívások (klímaváltozás, járványveszélyek, migráció stb.) ismeretében mind határozottabban foglal állást a világ leszakadó, a Millenniumi Fejlesztési Célok elérésében lemaradó, a klímaváltozás hatásainak erőteljesen kiszolgáltatott régióik számára nyújtandó támogatások növelése, koncentrállása, hatékonyá tétele mellett. A nemzetközi szervezetekben viselt tagságunk, kötelezettségvállalásaink, nem utolsósorban nemzetközi tekintélyünk megőrzése úgy kívánja, hogy ezekben a kezdeményezésekben súlyunknak megfelelő szerepet vállaljunk. 2007-ben eszközölt NEFE ráfordításaink bruttó nemzeti jövedelemhez (GNI) viszonyított aránya várhatóan jelentős csökkenést mutat majd a korábbi év adatához képest (0,13%). A kétoldalú keretekben folytatott NEFE tevékenységre fordítható költségvetési előirányzat a megelőző évinél csaknem 10 %-kal alacsonyabb volt (275 millió Ft). Nemzetközi fejlesztési célú kifizetéseink nemzeti összjövedelmen belüli arányának fokozatos növelésére tett vállalásunk, valamint az a körülmény, hogy a fejlődő országok adóssága elengedésének ráfordítás növelő statisztikai hatása a jövőben nem érvényesül, sürgető erővel veti fel a nemzetközi fejlesztési együttműködésekre fordítható költségvetési keretek növelésének igényét. Amennyiben – uniós vállalásunknak megfelelően – 2010-re el kívánjuk érni a 0,17 %-os részarányt, a költségvetési forrásokat jelentősen bővítenünk kell.

Pozitív fejleménynek tekintjük, hogy 2007-ben a közvélemény a korábbinál többször, sok formában találkozhatott nemzetközi fejlesztési kérdésekkel. A sajtó figyelemmel kísérte az afganisztáni fejlesztési tevékenységünket és az Országgyűlés is több ízben is foglalkozott a nemzetközi fejlesztéssel, ami a civil szervezetek nemzetközi porondon is egyre sikeresebb aktivitásáról szóló hírekkel kiegészülve hozzájárult a kérdéskörrel kapcsolatos társadalmi tudatosság erősödéséhez. Ezen a téren számos további teendőnk van. A NEFE szempontú stratégiai gondolkodás elmélyítése és olyan kommunikációs programok indítása, amelyek a korábbinál nagyobb mértékben veszik célpontba a hazai oktatási intézményeket, a közeljövő fontos feladata lesz.

A civil szervezetek nemzetközi fejlesztési tevékenységben és az ezzel kapcsolatos tájékoztatásban való részvétele még aktívabbá, karakterisztikusabbá vált, a

Külgyminiszteriummal ezen a téren fenntartott kapcsolatrendszerük tovább erősödött és intézményesnek tekinthető kereteket nyert. Az év végén meghirdetett pályázat és az uniós pályázatokon való sikeres részvételhez szükséges önrész biztosítását NEFE költségvetési forrásból lehetővé tevő külgyminiszteriumi rendelkezés tovább erősítette a fejlesztési tevékenységben való közös részvétel alapjait.

2007-ben megkezdődött a nemzetközi fejlesztési tevékenységet keretbe foglaló, ún. NEFE törvény szakmai előkészítése a Külgyminiszteriumban. Elkészült két országstratégia is, amelyek két stratégiai partnerünk, Bosznia-Hercegovina és Vietnam vonatkozásában vázolják fel az elkövetkezendő hároméves periódusban folytatandó fejlesztési tevékenységünk irányát, fő területeit. Az előttünk álló év fontos feladata lesz a NEFE törvény kidolgozásának folytatása, valamint NEFE stratégiák kimunkálása azon partnerországainkra, amelyekbe a legtöbb magyar fejlesztési forrás irányul.

* * *

I. Multilaterális együttműködés

A Magyarország által aláírt nemzetközi szerződések, nemzetközi szervezetekhez, egyezményekhez való csatlakozás következményeként hazánk számos olyan szervezet, szerződés, kezdeményezés részese, amelyek fő vagy járulékos tevékenységként nemzetközi fejlesztési aktivitást fejtenek ki. Magyarország összes NEFE ráfordításának meghatározó része a nemzetközi szervezetekbe befizetett éves tagdíjnak, illetve egy-egy kezdeményezéshez alkalomszerűen nyújtott hozzájárulásnak az OECD által alkalmazott szabályok szerint ODA-ként elszámolható részében ölt testet.

Magyarország multilaterális keretben folytatott nemzetközi fejlesztési együttműködésének legfontosabb kerete 2007-ben is az Európai Unió és az ENSZ volt. A világszervezet ilyen irányú, szerteágazó tevékenységében elsősorban tagdíjbefizetéseink révén veszünk részt, az Európai Unió külkapcsolatainak egyik fontos területét jelentő fejlesztési tevékenység alakításában pedig az erre a területre érvényes kormányközi együttműködésben való aktív részvétel révén, valamint a tagállamok önálló fejlesztési tevékenységének összehangolását célzó uniós iránymutatások fokozatos alkalmazásával játszunk szerepet.

Tekintettel arra, hogy az ENSZ Közgyűlése által 2000 szeptemberében elfogadott Millenniumi Fejlesztési Célok (Millennium Development Goals – MDGs) mind az aláíró tagállamok, mind az Európai Unió nemzetközi fejlesztési politikájában irányadóak, ezen együttműködések tagjaként és az MDGs teljesülését saját fejlesztési politikájával is szolgáló országgént Magyarország is aktív résztvevője azoknak a fórumoknak, amelyek megvonják az eddigi cselekvés mérlegét és felvázolják az elkövetkező időszak teendőit.

I.1 Nemzetközi donorkoordináció

I.1.1 Magyarország csatlakozása a segélyhatékonyságról szóló Párizsi Nyilatkozathoz

A nemzetközi közösség; több mint száz állam, nemzetközi szervezet és fejlesztési tevékenységet folytató ügynökség képviselői 2005. március 2-án írták alá Párizsban azt a deklarációt, amelynek célja a fejlődő országok megsegítésére irányuló erőfeszítések

fokozottabb összehangolása, magasabb szintű koordinációja, eredményességének egységes elvek szerint való mérése és értékelése, a Millenniumi Fejlesztési Célok elérése érdekében.

A Nyilatkozatban foglaltak gyakorlati iránytűt jelentenek a fejlesztési akciók végrehajtói számára a tevékenység minőségének és a fejlődésre gyakorolt hatásának javításához. Eszerint a fejlesztési aktivitásban öt meghatározó alapelvnek kell érvényesülnie: fontos, hogy a kedvezményezett kormányzat határozott fejlesztési stratégiával rendelkezzen és azonosuljon a fejlesztési segítség céljaival, hogy a donorok egymással összehangolják tevékenységüket egy-egy országban/régióban és szektorban, igazodjanak a befogadó fél fejlesztési céljaihoz és a fejlesztések végrehajtásánál egyre inkább a befogadó ország belső struktúráit vegyék igénybe, továbbá, hogy eredményességre törekedjenek és érvényesüljön a kölcsönös elszámoltathatóság.

A nemzetközi közösség eddig csatlakozott szereplői között donorok és befogadó országok, valamint fejlesztéssel foglalkozó szervezetek egyaránt megtalálhatóak. Az új EU tagállamok közül Szlovákia, Csehország, Lengyelország és Románia, partnerországaink közül pedig Afganisztán, Etiópia, Jemen, Kirgizisztán, Moldova, Mongólia, Szerbia és Montenegró, valamint Vietnam szerepel a részes államok között.

Göncz Kinga külügyminiszter 2007. december 7-én kelt levelében bejelentette az OECD DAC elnökének, hogy Magyarország csatlakozik a Nyilatkozathoz, amivel jelzi „...elkötelezettségét a segítségnyújtás minőségének és a fejlődésre gyakorolt hatásának javítása mellett”. A csatlakozással Magyarország jelentős lépést tett a hatékony donorpolitika megvalósítása felé, a tagság azonban komoly feladatot is jelent nemzetközi fejlesztési politikánk megtervezése, a befogadó állam igényeivel és a donorközösség többi tagjának tevékenységével való összehangolása, az eredményesség mérése és az elszámoltathatóság tekintetében.

I.1.2 Csatlakozás az Élelmiszersegély Egyezményhez

Az 1995-ben létrejött, majd a felülvizsgálat után 1999-ben megkötött nemzetközi Élelmiszersegély Egyezmény (Food Aid Convention) célja elősegíteni a világ élelmiszerbiztonságát és javítani a nemzetközi közösség képességét az éhezések és éhínségek megelőzésére és hatásainak csökkentésére. A részes államok (Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Ausztrália, az Európai Közösség és tagállamai, Japán, Kanada, Norvégia, Svájc) vállalják, hogy évente a megállapodásban rögzített kvótának megfelelő mennyiségű, emberi fogyasztásra alkalmas gabonafélét vagy azzal azonos értékű pénzügyi támogatást nyújtanak a fejlődő országoknak. Az EK-ra és az uniós tagállamokra jutó kvóta 1.320.000 tonna. Magyarországnak az Egyezményhez való csatlakozását a 153/2007 (VI. 27.) Korm. rendelet hirdette ki.

I.2 Európai Unió

I.2.1 Német elnökség

A 2007 első félévére eső elnökségi időszaka alatt Németország a fejlesztési együttműködés terén sikeres és hatékony volt. Legfontosabb feladatának tartotta az afrikai, karibi és csendes-óceáni országokkal (ACP) folyó gazdasági partnerségi megállapodások (EPA) kötésére irányuló tárgyalások sikeres továbbvitelét, 2007 végén ugyanis lejárt a világkereskedelemben

az ACP országok részére kedvezményes elbírálást biztosító WTO mentesség, és az EU és az ACP országok között fennálló kereskedelmi kapcsolatokat immár a WTO regionális kereskedelemi megállapodásokra vonatkozó szabályaival összhangban kell működtetni. A munkamegosztásról szóló magatartási kódex elfogadása szintén a szemeszter kiemelkedő sikere, különösen az északi donorcsoport – és ezen belül is Dánia – ellenállásának fényében. A német elnökség sikeresen mozdította elő az Aid for Trade Stratégiát is.

A német elnökség szervezésében 2007. március 12-13-án került sor a fejlesztési miniszterek informális találkozója Petersbergben, amelynek napirendjén nagy hangsúllyal szerepelt az energiaügy, a klímaváltozás és a fejlesztés kérdése. A német elnökség megerősítette azon szándékát, hogy a G8 keretében is elő kívánja mozdítani az energia és a klímaváltozás problematikájának megoldását.

I.2.2 Portugál elnökség

A fejlesztés területén meglehetősen ambiciózus, az ACP országokra, ezen belül Afrikára összpontosító portugál programot az Elnökség sikeresen megvalósította. A legfontosabb eredménynek a sikeres EU-Afrika csúcstalálkozó, az új, közösen kidolgozott Afrika Stratégia, a gazdasági partnerségi megállapodások meg nem kötéséből fakadó súlyos gazdasági és politikai hátrányok jelentős mérséklése, a 10. EDF hatályba lépéséhez szükséges rendeletek elfogadása tekinthető. A portugál elnökség hangsúlyt fektetett a szakpolitikák közti koherencia erősítésére, kiemelve továbbá a fejlesztéspolitika és a védelmi politika összefüggéseinek előtérbe helyezését; először került sor a védelmi és fejlesztési miniszterek közös találkozója.

A munkaprogram egyik legfontosabb eleme a Cotonou Megállapodás ACP országokra vonatkozó kedvezményes kereskedelmi rendelkezéseit 2008. január 1-jétől felváltó regionális Gazdasági Partnerségi Megállapodások (Economic Partnership Agreements, EPA-k) megkötése volt. Az Európai Unió nem csak az áruk kereskedelme terén kívánt további liberalizációt végrehajtani, hanem a szolgáltatások, szellemi tulajdon, beruházások, verseny és közbeszerzések esetében is.

Az érintett ACP országok pénzügyi, gazdasági nehézségekkel küzdenek az EPA megállapodásokhoz történő alkalmazkodás során, melynek költségeit az Európai Unió az Európai Fejlesztési Alap (EDF) forrásaiból tudja kompenzálni. A 2008. január 1-től érvényes 10. EDF keretében az egyes régiók az eddigi támogatás kétszeresét kapják. Az EPA-kból kimaradó nem LDC országokra (Least Developed Countries – legkevésbé fejlett országok) 2008. január 1-jével a WTO általános kedvezményezett rezsimje (GSP) vonatkozik. Ilyen országok pl. a nyugat-afrikai EPA tárgyalásokból kimaradt Nigéria vagy Gabon és a Kongói Demokratikus Köztársaság.

A Lisszabonban december elején tartott EU-Afrika csúcstalálkozón elfogadták az új Közös Afrika Stratégiát, valamint 31 ország vonatkozásában a 2008-2012-es időszakra kidolgozott országstratégiákat, ezzel lezárva a 10. EDF programozását. A 10. EDF hatályba lépéséhez szükséges pénzügyi rendelet értelmében az új EU tagállamok előreláthatólag csak 2011-ben fizetnek majd az Alapba, ugyanis még nem került felhasználásra a 9. Alapban lévő teljes összeg.

A portugál elnökség alatt előtérbe került a szakpolitikák koherenciájának megteremtése, különösen a fejlesztés és a biztonságpolitika, a migráció és a klímaváltozás összefüggései. Kiemelést érdemel a humanitárius segítségnyújtás tárgyában elfogadott európai konszenzus aláírása. A legtöbb vitát a katonaság és a polgári védelem eszközeinek humanitárius segítségnyújtás során történő alkalmazása váltotta ki.

A portugál elnökség alatt az Unió fejlesztési együttműködési politikája ismét erőteljesen Afrika felé fordult, és komoly pénzügyi kötelezettségekkel járó stratégia került elfogadásra, ami Magyarország NEFE politikájának irányaira is szükségképpen hatással lesz.

I.2.3 Kereskedelmet célzó támogatás (Aid for Trade - AfT)

A legkevésbé fejlett országok részesedése a világkereskedelemből változatlanul marginális, annak ellenére, hogy az EU és a többi fejlett ország kedvezményes elbánásban részesíti őket. Ennek okai elsősorban az érintett országok korlátozott termelési és kereskedelmi kapacitásaiban és versenyképességük abból fakadó gyengeségében keresendők. Az AfT célja ezért a fejlődő országok (mindenekelőtt a legkevésbé fejlett országok, az LDC-k) támogatása a kereskedelmi reformok, kapacitások fejlesztése, a világkereskedelmi rendszerhez történő adaptáció érdekében tett erőfeszítéseik során. Az AfT magába foglalja a kereskedelmi, illetve kapcsolódó politikák tervezésére és végrehajtására, a termelő ágazatok versenyképességének javítására szánt támogatást, a beruházások ösztönzését, valamint a piacok fejlesztését. Az Európai Unió kereskedelmi és fejlesztési napirendje prioritásainak is egyike a kereskedelmet célzó támogatás.

Az EU a 2007. májusi Általános és Külkapcsolati Ügyek Tanácsának keretében konkrét AfT vállalásokat tett az ACP országok kereskedelmi nehézségeinek ellensúlyozására. Ennek megfelelően az Európai Bizottság, valamint az EU tagállamai 2010-ig 2 milliárd euróra növelik az általuk nyújtott kereskedelmi vonatkozású támogatást (Trade Related Assistance, TRA). Ebből a kötelezettségvállalásból 1 milliárd euró az EU tagállamokat terheli, egy milliárd euró pedig a Bizottságot. Az elfogadott tanácsi konklúziók rögzítik, hogy ebből legalább 600 millió euró közös tagállami kötelezettségvállalás teljesítése 2008-ig esedékes, az 1 milliárd eurós szintet pedig 2010-re kell elérniük a tagállamoknak, a tagállamok közötti felosztásról azonban még nem született megállapodás.

Az EU továbbá hatékony módon kell, hogy alkalmazza az ún. Integrált Keretet (Integrated Framework), amely a legkevésbé fejlett országok kereskedelmi képességeinek fejlesztésére 1997-ben létrehozott eszköz. A program a kereskedelmi szempontok becsatornázását támogatja az LDC-k nemzeti fejlesztési terveibe, valamint a kapcsolódó TRA koordinálását segíti az LDC-k által azonosított problémák mentén.

A svéd kormány kezdeményezésére 2007. szeptember 25-én Stockholmban rendezett nemzetközi konferencia célja az volt, hogy az Integrált Keret (Integrated Framework - IF) folyamatot megújított tartalommal felélesszék és működéséhez a donorközösségtől forrásokat szerezzenek. A konferencián 39 ország, továbbá az Európai Bizottság és 11 nemzetközi szervezet képviselője vett részt. 19 ország és az Európai Bizottság képviselői tettek vállalásokat, összesen 170 millió USD értékben.

Várkonyi László szakállamtitkár a konferencián fontosnak nevezte, hogy a kereskedelmi képességek fejlesztésével a donorok hozzájáruljanak az LDC-k abszorpciós képességének

javításához. Jelezte, hogy Magyarország fejlesztési együttműködési tevékenységének egyik jövőbeni területévé válik a partnerek kereskedelmi képességeinek fejlesztése, és 2008. évi költségvetési előirányzatából erre a célra is fordítani kíván. A konferencián az új EU-tagállamok közül mindössze Magyarország és Észtország jelentette be, hogy hozzájárul az alaphoz.

I.2.4 Magatartási Kódex a munkamegosztásról

Az Európai Közösségek és az Unió tagállamai a világ legnagyobb volumenű fejlesztési segélyeket nyújtó donorközössége, az EU számára az egyik legfontosabb feladat a segélyhatékonyság javítása. Ennek egyik eleme a fejlesztésfinanszírozás rendszerének hatékonyabbá tétele, másik nagyon fontos vetülete pedig a donorkoordinációs működési mechanizmusok rendszerének tökéletesítése.

Az Európai Közösségek, illetve az Unió tagállamai közötti hatékonyabb munkamegosztást szolgálja a 2007. májusi ÁKÜT-ön elfogadott ún. EU Donorkoordinációs Magatartási Kódex (EU Code of Conduct of Division of Labour between the EU and its Member States) elnevezésű dokumentum.

A Kódex egyik célja, hogy az uniós donorok – az új és kisebb NEFE költségvetésű országok is – megtalálhassák az általuk legeredményesebben kiaknázható területeket, ágazatokat. Közös háttérrel teremt az összehangolt fellépéshez a hasonló szemléletű donorok együttműködése, ami Magyarország számára is megfontolandó lehetőség. A Kódex egyik legfontosabb elve a donortevékenység összpontosítása, stratégiai szektorok kiválasztása (partnerországoként legfeljebb 3 szektor), a stratégiai ágazatokban egy vezető donor kijelölése, a hatáskörök ágazaton belüli átruházhatósága egy másik donor országra, minden partnerországban legalább egy kompetens uniós donor/releváns ágazat biztosítása, az egyes ágazatokban tevékenykedő uniós donorok számának korlátozása.

I.2.5 Európai Fejlesztési Napok - European Development Days

Az Európai Bizottság 2007. november 7-9. között Lisszabonban tartotta az immáron hagyományossá váló Európai Fejlesztési Napokat (European Development Days - EDD). A rendezvény célja, hogy felhívja a figyelmet a világ legnagyobb szabású donortevékenységét folytató Európai Unió külkapcsolatainak fontos részét képező fejlesztési politikára, annak célkitűzéseire és eredményeire. Az évente különböző kérdéskörökre összpontosító EDD az elképzelések szerint előbb-utóbb a globális veszélyek, az egyenlőtlenség, a szegénység elleni küzdelem legfőbb seregszempléjévé nőheti ki magát, amely a davosi világgazdasági fórumhoz hasonlatos módon nem intézményi és nemzetközi jogi eszközökkel, hanem szakmai-politikai-szemlelmi-értékrendbeli iránymutatással kíván megkerülhetetlen szószólójává és színterévé válni az elmaradottság felszámolására irányuló politizálásnak.

A 2007. évi rendezvény központi témája a klímaváltozás és annak a fejlesztéspolitikára gyakorolt hatása volt. Az eseményen az Európai Unió intézményei és tagállamai mellett több nemzetközi szervezet és NGO is részt vett. Tekintettel arra, hogy a tudományos körökben általánossá vált vélekedés szerint a globális felmelegedés következtében a Földön kialakult éghajlati változások a fejlődő országokat fokozottan érintik, ugyanis a veszélyeztetett öserdők, a biodiverzitás legnagyobb tárháza ezek területén található, a heves esőzések, szökőárak, szárazságok pedig a szegénységcsökkentés gazdasági feltételrendszerét

lehetetlenítik el, az elkövetkező években a klímaváltozás a fejlesztéspolitikán belül is megkülönböztetett fontosságú dimenzióvá válik.

A lisszaboni rendezvény ún. Fejlesztési Falujában a Külügyminisztérium standot működtetett, ahol Magyarország nemzetközi fejlesztési politikáját, valamint a klímaváltozással és az adaptációval kapcsolatos tudományos és innovációs projekteket és azok eredményeit bemutató kiadványokat kínált az érdeklődőknek. A standon jelen volt több hazai civil szervezet képviselője is.

A fórumon kerekasztal-megbeszélésekre is sor került, amelyek résztvevői a klímaváltozás és a fejlesztési politika összefüggéseit vitatták meg. Várkonyi László szakállamtitkár a „Globális közjavak” című panelvitában hangsúlyozta, hogy a nemzetközi közösség összehangolt cselekvésére van szükség az olyan globális közjavak fenntartható megőrzése és működtetése érdekében, amilyen pl. a béke és biztonság vagy a biodiverzitás. Megjegyezte továbbá, Magyarország kész hasznosítani a mezőgazdasági adaptációs mechanizmusok terén felgyülemlett tapasztalatait nemzetközi fejlesztési tevékenysége keretében.

Várkonyi László szakállamtitkár nyitotta meg azt a magyar rendezvényt, amelyen a közönség megismerkedhetett a magyarországi klímaváltozás jelenségét és annak hatásait felmérő, a Magyar Tudományos Akadémia és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által végrehajtott tudományos projekttel, a VAHAVA-val. A filmvetítéssel illusztrált programot Harnos Zsolt akadémikus ismertette, majd a KVVM illetékes osztályának vezetője, Feiler József számolt be a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról.

Az EDD szervező bizottsága által az új EU tagállamok NEFE kapacitásainak minél szélesebb körű megerősítésére tett kezdeményezésnek köszönhetően a rendezvényen és az ahhoz kapcsolódó egynapos szemináriumon hazánkat a Magyar Országgyűlés, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Corvinus Egyetem és a HAND Szövetség delegáltjai is képviselhettek.

A rendezvény alkalmából készült el a magyar NEFE tevékenységet összefoglalóan bemutató angol nyelvű kiadvány aktualizált változata.

I.3 ENSZ

Az ENSZ Közgyűlés 62. ülészakán (2007 őszén) a tagállamok határozatot fogadtak el a szegénység elleni küzdelem második évtizedének (2008-2017) meghirdetéséről (Second UN Decade for the Eradication of Poverty /2008-2017/). A fejlődő országok érvelése szerint az új évtized kikiáltása politikai súllyal bír, olyan üzenetet küld a kormányok, a nemzeti törvényhozók felé, hogy a szegénység elleni küzdelem továbbra is fontos törekvése a nemzetközi közösségnek és azon belül a fejlett országoknak is. Az új évtized egyben a Millenniumi Fejlesztési Célok végrehajtását is sürgeti.

I.3.1 Párbeszéd a fejlesztés finanszírozásáról

Az ENSZ Közgyűlése 2007. október 23-25-én New Yorkban tartotta a fejlesztés finanszírozásáról szóló harmadik magas szintű párbeszédét (High-level Dialogue on Financing for Development), amelynek témáját a Monterrey-i Konszenzusban foglaltak

végrehajtása és az abból fakadó további feladatok képezték, s a találkozó egyben felkészülésként szolgált az ENSZ 2008 november-decemberében Dohában megrendezendő, a Monterrey-i Konszenzus felülvizsgálatára hivatott Fejlesztésfinanszírozási Felülvizsgálati Konferenciájához. (Az ún. Monterrey-i Konszenzust a 2002-ben rendezett nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencián fogadták el, majd 56. ülészakán az ENSZ Közgyűlése is támogatásáról biztosította, felkérve a fejlett országokat, hogy növeljék a fejlődő országokba irányuló közvetlen befektetéseiket, illetve kérve a fejlődő országokat, hogy teremtsék meg a befektetéseket ösztönző pénzügyi környezetet.)

A 2007. októberi konferencián a tagállamok mellett a nemzetközi fejlesztési területen működő legnagyobb intézmények és szervezetek (Világbank, IMF, WTO, UNCTAD, UNDP stb.), valamint az üzleti szektor és a civil társadalom képviselői is jelen voltak. A nemzetközi szervezetek és az egyes nemzetállamok belső forrásainak, a tőkebefektetéseknek fejlesztési célokra való mozgósítása mellett a konferencia résztvevői a nemzetközi kereskedelemfejlesztésben betöltött szerepéről, az eladósodás problémájáról, a technikai segítségnyújtás fontosságáról, a nemzetközi pénzügyi és kereskedelmi rendszerek kívánatos és a fejlesztés ügyét segítő koherenciájáról is eszmét cseréltek.

A résztvevők kiemelték a jó kormányzás követelményének fontosságát a fenntartható fejlődés és a gazdasági növekedés szempontjából. Ez az erős, átlátható, elszámoltatható állam mellett demokratikus kormányzatot, az emberi jogok tiszteletben tartását, egyenjogúságot feltételez. Kiemelték a világ népességének több, mint felét kitevő nők helyzetének jelentőségét a Millenniumi Fejlesztési Célok elérése szempontjából. A nemzetközi kereskedelmet a fejlődés egyik motorjaként jellemezték, hangsúlyozva a kereskedelemhez kapcsolódó fejlesztési tevékenység szerepét.

A résztvevők megállapították, hogy noha a a Monterrey-i Konszenzus elfogadása óta a világ ODA-ráfordításai jelentősen megnöttek, 2005-re elérve a 106,8 milliárd USD szintet, és az OECD egyes tagállamai GNI-arányosan is növekvő mértékben finanszíroztak fejlesztéseket a fejlődő világban (a 2002-ben mért 0,23 %-ról 2006-ra 0,31 %-ra növelve az átlagos részarányt), ez még mindig nem fedezi az igényeket és nem elegendő a Millenniumi Fejlesztési Célok eléréséhez. A kétségtelen eredmények ellenére az országok jelentős része 2015-re nem fogja elérni a 2000-ben kitűzött Millenniumi Fejlesztési Célokat.

A plenáris ülésen Várkonyi László külügyminisztériumi szakállamtitkár hangsúlyozta, hogy a stabil, kiszámítható multilaterális szabályokon nyugvó kereskedelem a gazdasági növekedés egyik motorja. A hagyományos, Észak-Dél közötti kereskedelmi kapcsolatok fontossága mellett egyetértünk azokkal, akik a Dél-Dél kereskedelem kiaknázatlan potenciálját hangsúlyozzák. A legkevésbé fejlett, illetve kis és sérülékeny országok világgazdasági integrálódásához a piacra jutási lehetőségek megteremtése önmagában nem elégséges, szükséges a megfelelő termelési kapacitások és kereskedelmi infrastruktúra kiépülésének segítése. Ezt szolgálja az Aid for Trade kezdeményezés is, amelynek támogatására Magyarország külön forrásokat biztosít a 2008-as költségvetésben.

I.3.2 Klímaváltozás

Az Európai Tanács 2007. tavaszi ülésén úgy foglalt állást, hogy 2020-ra a fejlett államoknak 30%-kal kellene csökkenteniük a kibocsátásaikat és a gyors gazdasági növekedésű fejlődő államoknak is kell bizonyos kibocsátás-szabályozó lépéseket tenniük. Az EU tagállamok

miniszterei az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Felek Konferenciájának Baliban 2007. december 10-14-én tartott ülészakán is kiálltak amellett, hogy a fejlett államok 2020-re az 1990-es szinthez képest 25-40%-kal csökkentsék kibocsátásukat. Ehhez azonban szükség van az e célkitűzés megjelölése ellen leginkább tiltakozó USA kompromisszumkészségére, amely India és Kína közreműködésére is hatással lehet.

Az ülészakon, ahol Magyarországot kormánydelegáció képviselte a környezetvédelmi és vízügyi miniszter vezetésével, megegyezés született átfogó tárgyalások megkezdéséről azzal a céllal, hogy 2009-re elkészüljön egy olyan megállapodás, amely irányt mutat az összes fejlett ország kibocsátás-mérséklési kötelezettsége, valamint a fejlődő országok kibocsátás-mérséklési és erdőgazdálkodási intézkedései vonatkozásában. A megállapodásnak magába kell foglalnia az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülés, az azokhoz való alkalmazkodás támogatására irányuló nemzetközi együttműködés feladatait, különös tekintettel a fejlődő országok igényeire.

I.4 Az egyes szaktárcák részvétele a multilaterális együttműködésben

Az egyes nemzetközi szervezetekben való részvételből fakadó kötelezettségek teljesítése a területileg illetékes szaktárcák feladatai közé tartozik. 2007-ben az egyes minisztériumok fejlesztési dimenzióval is rendelkező multilaterális együttműködésére vonatkozó adatokat a beszámoló melléklete tartalmazza.

II. Kétoldalú együttműködés

2007-ben Magyarország NEFE partnerországainak köre változatlan volt; az egyes relációkban végzett fejlesztési tevékenység az alábbiak szerint alakult.

II.1 Stratégiai partnerek

II.1.1 Bosznia-Hercegovina

A NEFE TB 1/2007. határozatában foglaltaknak megfelelően, 2007 végére a Külügyminisztériumban elkészült a Bosznia-Hercegovinára vonatkozó NEFE országstratégia munkaverziója. Ez a relációra vonatkozóan a szegénység csökkentése mellett az állami struktúrák megerősítését, a jó kormányzás intézményrendszerének megszilárdulását, az emberi jogok tiszteletén alapuló társadalmi berendezkedés támogatását jelöli meg fejlesztési tevékenységünk fő célterületeként. (Az országstratégiát a Kormánybizottság külön napirendi pontként tárgyalja).

A KÜM NEFE előirányzatából Bosznia-Hercegovinában eddig 16 projekt kivitelezésére vállaltunk kötelezettséget, összesen 116.106.653 Ft értékben. Ebből egy egészségügyi-rehabilitációs, egy kereskedelemösztönző, három mezőgazdasági és tíz kormányzatot és civil társadalmat érintő témához kapcsolódik.

A BM Nemzetközi Oktatási Központjában határőrvezetőket képeztünk, valamint boszniai agrármérnököket, egyetemi oktatókat fogadtunk továbbképzésre. A kárpótlási és fogyasztóvédelmi delegáció magyarországi tanulmányútja, csakúgy, mint a civil szervezetek fejlesztésére irányuló projekt, a demokratikus berendezkedés megerősítését szolgálta. A

szarajevói és a debreceni szemészeti klinika szaruhártya-átültetéssel kapcsolatos együttműködését is támogattuk.

Folyamatban van egy, a civil társadalom erősítésére irányuló projekt Bosznia-Hercegovinában a környezeti nevelés módszereinek fejlesztésével és alkalmazásával. „Együtt és ne egymás mellett” címmel a civilbarát önkormányzatok és szolgáltató civil szervezetek kapacitásépítéséhez és a helyi szintű együttműködések fejlesztéséhez járultunk hozzá. Támogattuk a bosznia-hercegovinai hadsereg leszerelésénél érintett katonák átképzését, illetve a Szarajevói Nemzeti Könyvtár felújításához is 100 ezer euró felajánlást tettünk.

A UNDP Költségmegosztási Megállapodás keretében „A politikai cselekvés tervezése és fejlesztése”, valamint „Oktatók képzése az európai integráció tárgykörében” tárgyú projektek előkészítésére került sor 2007-ben.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

GKM

A 2004 novemberében aláírt, 15 millió euró összegű kötött segélyhitelre vonatkozó kormányközi megállapodás keretében megvalósult tuzlai ivóvíztisztító átadása-átvétele 2006 szeptemberében megtörtént. A megállapodásban szerepelt még a brckoi ivóvíztisztító, de az önkormányzat választása más kivitelezőre esett. A keret szabad része átkerült a 2007 szeptemberében aláírt II. kormányközi megállapodásba. A keret kondíciói változatlanok maradtak, összege 800 ezer euróval megemelkedett. A megállapodás keretében megvalósítandó projektek: a tuzlai szennyvíztisztító (8,5 millió euró) és a chitluki szennyvíztisztító (1,5 millió EUR) felépítése. A tuzlai önkormányzat várhatóan 2008 végén dönt a tender eredményéről.

IRM

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium – a Határőrség, Ausztria, valamint az ICMPD partnerségével – az Európai Bizottság AENEAS programja keretében, a Külügyminisztérium pénzügyi támogatásával az illegális migrációval kapcsolatos információcsere-rendszer kiépítését végzi a Nyugat-Balkánon. A projekt időtartama 18 hónap (2006. december - 2008. június), a kedvezményezett országok Bosznia-Hercegovina mellett Albánia, Horvátország, Macedónia, Montenegró és Szerbia. A program célja a nemzeti szintű információcsere és az adatvédelem szabályozásának összhangba hozása az uniós követelményekkel, valamint a nemzetközi szintű információcsere folyamatának hatékonyabbá, gyorsabbá, áttekinthetőbbé tétele.

II.1.2 Szerbia

A 2007-ben elfogadott országstratégia iránymutatásai szerint Szerbiában az európai integrációs perspektíva erősítésére, a stabilitás és a demokratikus értékrend megszilárdítására irányuló célkitűzéseinket elsősorban kapacitásfejlesztésben, tapasztalat- és ismeretátadásban testet öltő projektek megvalósításával kívánjuk elérni.

Magyarország hivatalos fejlesztési támogatásának mintegy 10 %-a Szerbiában valósul meg, ilyen irányú tevékenységünk legnagyobb koncentrációját adva. A KÜM NEFE célú

előirányzatából eddig 70 projekt kivitelezésére vállaltunk kötelezettséget, együttesen 637.820.000 Ft értékben. Kormányzat és civil társadalom témában 36 projektet indítottunk el, 257.926.591 Ft értékében. Az oktatási szektorban 13, a mezőgazdaság és vidékfejlesztés terén nyolc projektet jegyzünk. Humanitárius segítséget három esetben nyújtottunk Szerbia lakosságának. Kulturális örökség megőrzésére Koszovóban 2.500.000 Ft-ot költöttünk NEFE keretből.

2007-ben 20 szerbiai NEFE projekt volt folyamatban, 315.131.484 Ft értékében. A jórészt hazai civil szervezetek által kivitelezett programok egy része a Vajdaságra összpontosít, ahol a civil szervezetek erősítését, önkormányzatok fejlesztését mozdítják elő, valamint szegénységcsökkentésre és infrastrukturális beruházásokra irányulnak. Folyamatban voltak továbbá a szerbiai központi kormányzás koordinációját, a szerbiai lakosság demokratikus gondolkodásmódjának fejlesztését, a szenvedélybeteg-ellátást és vállalkozásfejlesztést, EU-tudástranszfert támogató projektek. A dél-szerbiai Szandzsákban szegénységcsökkentésre irányuló projekt támogatására került sor.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

FVM

A tárca 2 millió Ft pénzügyi hozzájárulással segíti a Vajdasági Magyar Gazdákkal (Magyar Nemzeti Tanács) kötött megállapodásban foglaltak végrehajtását.

GKM

A tárca 2003-ban kezdett tárgyalásokat Szerbiával mintegy 30 millió euró értékű vajdasági víztisztító és csatornázási projektek kötött segélyhitelezéséről. A kormányközi megállapodás parafálása megtörtént. A tárgyalások a szerb szuverén garancia kibocsátásának kérdésessége miatt megakadtak. 2007 októberében a szerb miniszterelnök budapesti látogatásakor ismét felajánlásra került 30 millió euró segélyhitel-keret.

HM

Huszonkét szerbiai hallgató fogadása a ZMNE BKNYK nyelvtanfolyamán, kb. 2.290.000 Ft.

IRM

Az Igazságügyi Rendészeti Minisztérium – a Határőrség, Ausztria, valamint az ICMPD partnerségével – az Európai Bizottság AENEAS programja keretében, a Külügyminisztérium pénzügyi támogatásával az illegális migrációval kapcsolatos információcsere-rendszer kiépítését végzi a Nyugat Balkánon. (A program részleteinek leírását l. Bosznia-Hercegovinánál.)

II.1.3 Vietnam

A Magyar Köztársaság és a Vietnami Szocialista Köztársaság Kormánya közötti nemzetközi fejlesztési együttműködésről 2005-ben megkötött megállapodást a 205/2006. (X.16.) számú kormányrendelet hirdette ki. A NEFE TB 1/2007. határozatában foglaltaknak megfelelően, 2007 végére a Külügyminisztériumban elkészült a Vietnamra vonatkozó NEFE

országstratégia munkaverziója. (Az országstratégiát a Kormánybizottság külön napirendi pontként tárgyalja).

Vietnam a magyar NEFE stratégiai partnerországa és legfontosabb távol-keleti hídfőállása. A magyar-vietnami NEFE együttműködés legfőbb területe 2007-ben is a gazdasági átalakulás tapasztalatainak átadása és a mezőgazdasági-vidékfejlesztési együttműködés volt.

Vietnamban eddig 26 projektre vállaltunk kötelezettséget, összesen 269.922.298 Ft értékében. 12 projektet jegyzünk a kormányzati kapacitásfejlesztés szektorban, 68.940.500 Ft értékben. Ezek keretében jellemzően tanulmányutakra került sor, így vietnámi szakemberek tanulmányozták a KSH statisztikai rendszerét, migrációval, önkormányzati választásokkal, pénzügyi és közigazgatási témákkal kapcsolatos kérdéseket. Öt projektet indítottunk a mezőgazdaság-halgazdálkodás szektorban, ahol 135.481.798 Ft-ra vállaltunk kötelezettséget. További projekteket jegyzünk egészségügyi, oktatási és kereskedelemfejlesztési témákban. A NEFE keretből 4, magyar egyetemeken tanuló vietnami ösztöndíjas tanulmányait támogatjuk.

2007 végén 89.000.000 forint értékében négy projekt teljesítése volt folyamatban, köztük baromfifajták vietnami adaptációjához és az édesvízi haltenyésztéshez kapcsolódó kezdeményezések.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

GKM

A 2004-ben felajánlott 35 millió USD kötött segélyhitel keretében egy széntüzelésű erőmű finanszírozására került volna sor, amely azonban nem valósult meg. 2006 márciusában a vietnami fél jelezte, hogy a keretet más projektekre szeretnék igénybe venni, az eredeti felajánlásnál kedvezőbb kondíciókkal. A 2007-ben folytatott tárgyalásokat követően az Segélyhitelezési Koordinációs Munkacsoport (SMCS) jóváhagyásával új, a vietnami fél által kért kedvezőbb feltételek kerültek kiajánlásra. A vietnami fél választát követően a magyar kormányzati jóváhagyás lebonyolításra kerülhet.

KvVM

A tárca 15.000 euró támogatást nyújtott a szerb kormánynak a „Környezetet Európának” nevű nemzetközi környezetvédelmi miniszteri konferencia megszervezéséhez.

OKM

A Magyar Ösztöndíj Bizottság 27, magyar egyetemeken tanuló vietnami ösztöndíjas tanulmányait támogatja.

II.2 Partnerországok

II.2.1 Etiópia

Egyetlen afrikai NEFE partnerországunk Etiópia, amellyel konverziós megállapodás értelmében 75.000.000 USD összegű kintlévőségünk 90 %-át elengedtük, míg a fennmaradó 10 %-ot fejlesztési projektekre fordítjuk. Az Etióp Demokratikus Szövetségi Köztársaság Vízügyi Minisztériuma 2007. június 30-án írta alá Addis Abebában a Kobo Girana vízgazdálkodási projektről szóló megállapodást. A több mint félmillió USD értékben végrehajtásra kerülő vízgazdálkodási projekt növeli a mezőgazdasági termelés hatékonyságát, jelentősen javítva a helyi lakosság életkörülményeit.

II.2.2 Jemen

Jemennel folytatott NEFE együttműködésünk keretében megkezdődött a Szalahaddini kórház felújítása II. ütemének közbeszerzési előkészítése. Összesen 65 millió Ft értékű segítségnyújtásra vállaltunk kötelezettséget.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

OKM

A Magyar Ösztöndíj Bizottság 14, magyar egyetemeken tanuló jemeni ösztöndíjas tanulmányait támogatja.

II.2.3 Kambodzsa

Kambodzsai NEFE-tevékenységünk során továbbra is a szegénységcsökkentésre és a szociális szektor fejlesztésére helyeztük a hangsúlyt. Az angkori árvák munkalehetőséghez, ezáltal létfenntartási forráshoz juttatására és életkörülményeik javítására irányuló projekteket a Külügyminisztérium összesen 22.500.000 Ft-tal támogatta.

Az egyes szaktárcák által saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési aktivitás

GKM

2007 októberében az SMCS jóváhagyta Kambodzsával és Laossal a kapcsolatok felvételét és felhatalmazta az Eximbankot a tárgyalások megkezdésére kötött segélyhitelek nyújtásáról. A hitelfelvételi igények feltérképezése folyamatban van. Kambodzsának Magyarország elsősorban a vízkezelés (ivóvíz- és szennyvíztisztítás) és az oktatás területén tudna segélyhitelt nyújtani.

II.2.4 Kirgizisztán

2007-ben a HUN-IDA szervezésében kirgiz diplomaták és turisztikai szakemberek egyhetes tanulmányútjaira került sor Magyarországon, összesen 11 millió Ft értékében. A tanulmányutak során felvetődött a Balaton-vidék és a kirgizisztáni Isszik-Köl tóvidék közötti hosszabb távú idegenforgalmi együttműködés.

Az egyes szaktárcák által saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési aktivitás

HM

Hat kirgiz hallgató fogadása a ZMNE BKNYK nyelvtanfolyamán, kb. 620.000 Ft.

II.2.5 Laosz

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenység:

FVM

A Külügyminisztérium támogatásával a tárca a gazdaságilag jelentős halfajok ivadék- és haltáp-előállításának fejlesztését célzó projektet indított (a megállapodás 2004-ben született, a projekt megvalósítása 2006-ban kezdődött), 15 millió Ft értékében. Tervezés alatt áll egy további, 1.200.000 Ft értékű, kisállattenyésztéshez kapcsolódó mezőgazdasági projekt is.

GKM

2007 októberében az SMCS jóváhagyta Laossal a kapcsolatok felvételét és felhatalmazta az Eximbankot a tárgyalások megkezdésére kötött segélyhitel nyújtásáról. Elkészült a kormányközi megállapodások tervezete, amelyek tanulmányozás céljából átadásra kerültek. A hitelfelvételi igények feltérképezése is folyamatban van. Magyarország elsősorban mezőgazdasági farmgazdaságok, pl. tápüzemek létrehozásához tudna segélyhitelt nyújtani Laosznak.

II.2.6 Macedónia

Macedóniában 2007-ben két fejlesztési projekt volt folyamatban, értékük összesen 50 millió Ft. A programok keretében sor került egy gyermek-tüdőgondozó intézet műszerparkjának korszerűsítésére és az „e-health” projekt folytatására is, amely 60 macedón egészségügyi intézménynek biztosítja a szükséges hardverek mellett a szélessávú (ADSL) Internet hozzáférést.

II.2.7 Moldova

Moldova az európai országok közül az egyik legfontosabb NEFE partnerünk lett.

A Külügyminisztérium NEFE előirányzatából eddig összesen 28 projekt kivitelezésére vállaltunk kötelezettséget, 73.000.926 Ft értékében. A jó kormányzás és a civil társadalom megerősítését 19, a mezőgazdaság és a vidék fejlesztését öt projekt szolgálja. A médiaszabályozásra vonatkozóan kettő, az oktatással és a sürgősségi élelmiszersegélyezéssel kapcsolatban egy-egy projektet tartunk nyilván.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium – a Külügyminisztérium NEFE keretéből – moldovai partnere kérésére jogharmonizációs programot valósított meg, 4,2 millió Ft értékben. Ennek során a magyar szakértők uniós jogharmonizációs, igazságszolgáltatási szervezeti, büntetőjogi, büntetés-végrehajtási, jogalkotási, bűnmegelőzési, reintegrációs, migrációs és menekültügyi témakörökben tartottak továbbképzéseket Chisinauban. A program

várhatóan 2008-ban is folytatódik, kiterjedve az elektronikus információszabadság, az egyenlő bánásmód, a határrendészet témakörére.

Az Európai Unió moldáv fejlesztési politikájának céljai és a magyar fejlesztési kapacitások összehangolása során magyar részről ágazati prioritásként az EU csatlakozáshoz kapcsolódó továbbképzéseket és ismeretek átadását jelöljük meg. Fontosnak tartjuk továbbá a migráció visszaszorításával, a jó kormányzással, a szervezett bűnözéssel, a korrupció elleni küzdelemmel, valamint a vidékfejlesztési, EU előcsatlakozási, kodifikációs és jogharmonizációs NEFE programozással kapcsolatos együttműködési formák előmozdítását.

Az egyes szaktárcák által saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési aktivitás

HM

Két moldáv hallgató fogadása a ZMNE BKNYK nyelvtanfolyamán, kb. 210.000 Ft.

II.2.8 Mongólia

A magyar-mongol NEFE együttműködés keretében 2007-ben is folytatódtak a HUNIDA által szervezett tanulmányutak, amelyek során vízügyi, talajvizsgáló, hús- és tejipari szakemberek hazai továbbképzésére került sor. Ugyancsak folyamatban van a 30 millió Ft értékű tűzvédelmi technikai segítségnyújtásra vonatkozó projekt, illetve két, magyar egyetemeken tanuló mongol ösztöndíjas egyetemista tanulmányainak támogatására kerül sor NEFE-keretből.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

OKM

A Magyar Ösztöndíj Bizottság 25, magyar egyetemeken tanuló mongol ösztöndíjas tanulmányait támogatja.

II.2.9 Montenegró

Kötött segélyhitel nyújtásáról 2005 novemberében került sor kormányközi megállapodás aláírására Montenegróval, 15 millió euró keretösszeg erejéig, amely 5 oktatási intézmény megépítésének finanszírozását irányozta elő Podgoricában. 2006 júniusában a montenegrói fél a KÉSZ Kft-t nyilvánította nyertesnek két projekt esetében (Oktatási Hivatal/Vizsgaközpont 3,2 millió euró, Egészségügyi Szakközépiskola 4,3 millió euró). A podgoricai óvoda/bölcsőde projektben (2,2 millió euró) a montenegrói fél az ARCADOM ZRt-t nyilvánította nyertesnek. 2007-ben 820 ezer euró összegű póthitelkeret nyújtására került sor. Az egészségügyi szakiskola átadása 2007 szeptemberében, a vizsgaközpont előzetes átadása 2007 decemberében megtörtént.

II.2.10 Palesztin Hatóság

A politikai viszonyok miatt 2007-ben fejlesztési projektek nem valósultak meg. A 2007. december 17-én Párizsban tartott nemzetközi donorkonferencián 50 millió Ft értékű felajánlást tettünk a közel-keleti megbékélési folyamat keretében a palesztin humanitárius helyzet enyhítését szolgáló fejlesztésekre.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

OKM

A Magyar Ösztöndíj Bizottság 5, magyar egyetemeken tanuló palesztin ösztöndíjas tanulmányait támogatja.

II.2.11 Ukrajna

Ukrajna 2003 óta a magyar NEFE partnerei közé tartozik; ebben a relációban eddig összesen 275.636.388 Ft értékében vállaltunk kötelezettséget 42 projektre, amiből 25 projekt valósult meg.

A legtöbb (28) projekt a kormányzás és a civil szféra fejlesztésére irányul, a többi az egészségügy, oktatás, kereskedelem és turizmusfejlesztés, a mezőgazdaság és a szociális infrastruktúra szektoraiban került megvalósításra, illetve előkészítésre.

A 2007. évi projektek jellemzően a határ menti együttműködés keretein belül a regionális kapcsolatok elmélyítését szolgálták, a regionális vállalkozói hálózatok, civil szervezetek, határon átnyúló környezetvédelmi iniciatívák támogatásával.

2007-ben a végéhez érkezett a kanadai állam fejlesztési ügynökségével (CIDA) folytatott többéves közös NEFE együttműködés, amely az ODACE program keretén belül társprogramozás formájában nyújtott támogatást az ukrán közigazgatás fejlesztéséhez.

Az egyes szaktárcák saját költségvetésük terhére kifejtett fejlesztési tevékenysége:

FVM

Az FVM 2 millió Ft pénzügyi hozzájárulással segítette a Kárpátaljai Magyar Agrár-Értékesítő Szövetséggel kötött megállapodásban foglaltak végrehajtását.

HM

Harmincöt ukrán hallgató fogadása a ZMNE BKNYK nyelvtanfolyamán, kb. 3.640.000 Ft.

IRM

Az Európai Bizottság AENEAS programja keretében a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal a menedékkérők és az illegális migránsok fogadásával foglalkozó kapacitásfejlesztési és technikai támogatási projektet hajt végre Ukrajnában, amely az ukrán-orosz határnál 8 „fogadó/szűrő központ” kialakítására irányul. A program ukrán tisztviselők elméleti és

gyakorlati képzését is magába foglalja. Az IRM részéről 80.000 eurós önrészt igénylő projekt 2008-ban indul, a pénzügyi kötelezettségvállalás azonban már 2007-ben megtörtént.

OKM

A Magyar Ösztöndíj Bizottság 3, magyar egyetemeken tanuló ukrán ösztöndíjas tanulmányait támogatja.

II.3 Fejlesztési tevékenység nemzetközi kötelezettség vállalás alapján

II.3.1 Afganisztán

Magyarország Afganisztánban nemzetközi kötelezettségvállalás alapján, a hollandoktól 2006 őszén átvett baghlani Tartományi Újjáépítési Csoport (Provincial Reconstruction Team – PRT) tevékenységéhez kapcsolódóan hajt végre fejlesztéseket. A 2007-ben Magyarország által a partnerországoknak kétoldalú keretben nyújtott fejlesztési támogatás túlnyomó része Afganisztánba irányult.

A PRT tevékenységéhez kapcsolódó nem katonai fejlesztések végrehajtására 2007-ben a MEH költségvetéséből 500 millió forint (~2 millió EUR), valamint Görögország felajánlásának köszönhetően további 500 ezer euró került elkülönítésre. A PRT munkájának koordinálását a 2115/2006. (VI. 29.) Korm. határozat által létrehozott tárcaközi bizottság végezte, mely a 2190/2007. (X.20.) Korm. határozattal létrejövő Kormánybizottságnak adta át a helyét.

A hosszabb távú fejlesztési programok 2007 májusában kezdődtek el. A Külügyminisztérium által a MEH-től származó 150 millió forint és 30 millió Ft saját forrás felhasználására kiírt pályázatot a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet nyerte el. Ennek keretében kisüzemek létrehozásával munkahelyteremtő, mezőgazdasági fejlesztési program és szakemberképzés beindítására kerül sor a térségben. Júliusban átadták a MÖSZ által épített téglagyárat, ahol elsősorban a visszatelepült menekülteket alkalmaznak (jelenleg 80-100 főt). A mezőgazdasági programban szerepel gyümölcsaszaló és szőnyegszövő tanfolyamok beindítása is, elsősorban a férfi családfenntartó nélkül maradt családok támogatására. A segélyszervezet közreműködésével egy mezőgazdasági szövetkezet is alakult, melynek taglétszáma meghaladja a 400 főt, valamint eszközök, vetőmagok és műtrágya adományozására került sor.

A program másik fontos területe az oktatás fejlesztése; az ennek jegyében felépülő iskolákban több ezer diák tanulhat korszerű körülmények között. Megkezdődött a Baghlani Tanárképző Főiskola új információs központjának építése, valamint több általános és középiskola épületének felújítása, újjáépítése és felszerelése.

A Görögország által felajánlott támogatásnak köszönhetően az afgán egészségügy elmaradottságának enyhítésére a Külügyminisztérium által 2007 áprilisában meghirdetett pályázat nyertese, a Baptista Szeretetszolgálat bábaképző program indításában működik közre Baghlan tartományban. Afganisztánban a világon az egyik legmagasabb a gyermekágyi halandóság aránya. A programban részt vevő nők sikeres vizsgáik után lakóhelyükre visszatérve szülésznőként dolgozhatnak.

A PRT-hoz kapcsolódó fejlesztési tevékenység keretében az egyes szaktárcák különböző projektek végrehajtásában vesznek részt.

Az Igazságügyi és Rendvédelmi Minisztérium az afganisztáni rendőrképzésben vállal szerepet. Az IRM Nemzetközi Oktatási Központja a tartományban szolgáló rendőröknek tartott kurzusokat; sor került bűnügyi helyszínelő, nyomozó és közlekedésrendészeti tanfolyamokra, valamint a tartományban dolgozó női rendőrök általános képzésére. A képzésre a MEH 90 millió Ft-ot biztosított, amelyet a tárca saját forrásaiból is kiegészített.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a rendelkezésére álló 45 millió forintból a hollandok által újjáépített sajtgyár tevékenységéhez kapcsolódó, komplex tejtermelési programot valósított meg. A projekt célja, hogy a Baghlanban működő sajtgyár számára tejet szolgáltató állatállományt mentesítse a TBC és a brucellózis betegségektől, az üzemeltető holland NGO szakembereivel együttműködve.

Görög finanszírozás és az FVM szakmai felügyelete mellett 2 településen épülnek árvízvédelmi műtárgyak és öntözőcsatornák.

Az Egészségügyi Minisztérium 25 millió forintból megvalósított projektjének célja a működő egészségügyi intézmények állagjavítása, bővítése, az egészségügyi szolgáltatások körének tágítása, valamint az ellátás hozzáférhetővé tétele a lakosság szélesebb rétegei számára. Átadásra került egy rendelő, és a tárca kézi műszereket, orvostechnikai eszközöket szállított ki.

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium fejlesztési programjának célja a rendkívül elmaradott közigazgatás korszerűsítése. Az Igazságügyi és Rendvédelmi Minisztériummal közös keretből 25 millió forint fordítható a program megvalósítására, amit a tárca önrészként használ fel egy EU-s pályázatban, a végrehajtást a MÖSZ-szel együttműködve tervezik.

A Honvédelmi Minisztérium összesen 218 millió forint értékben valósított meg projekteket a CIMIC, valamint fejlesztési program keretében, elsősorban az oktatás és egészségügy területén. Különböző berendezési tárgyak, felszerelések formájában nyújtottak segítséget a rászorulóknak. A program végrehajtása folyamatos.

II.3.2 Irak

2007-ben a szaktárca támogatásával került sor iraki szakemberek képzésére irányuló igazságügyi projektekre; a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a KÜM NEFE keretéből nyújtott 3 millió Ft felhasználásával iraki büntetés-végrehajtási szakemberek továbbképzését szervezte meg.

II.4 A NEFE TB 1/2007. évi Határozata alapján végrehajtott fejlesztési tevékenység:

A NEFE TB 1/2007. évi határozata a 2004. évi cunami okozta károk felszámolása érdekében nyújtott támogatás folyósításának áthúzódása miatt a 2007. évre is meghosszabbította Indonézia és Srí Lanka partnerországi státuszát.

II.4.1 Indonézia

A 2005 januárjában a cunami sújtotta országok részére felajánlott 20 millió USD keret felhasználására elsőnek Indonézia jelezte szándékát. A 2005 novemberében parafált megállapodás tartalmával kapcsolatban később az indonéz fél többször módosítási javaslatot tett. Az SMCS 2007 októberében támogatta, hogy az eredeti keretösszeg 20 millió USD-ről 10 millió USD-re csökkentése mellett az indonéz fél által kért kedvezőbb kondíciók kiajánlásával folytatódjanak a megbeszélések, amelyek kapcsán pl. mobil víztisztítók létesítése jöhet számításba.

II.4.2 Srí Lanka

A Kormány 2005 januárjában a cunami sújtotta károk enyhítésére 4 milliárd Ft felajánlást tett Délkelet-Ázsia katasztrófa sújtotta országai részére. Ennek keretében 2007 februárjában került sor az 51 millió euró értékű kormányközi megállapodás aláírására Srí Lankával. Két, összesen 34 millió euró értékű hitelszerződés 2007 augusztusában került aláírásra, ezek tárgyát két víztisztító (Kalatuwawa és Labugama) képezte. A kereskedelmi szerződés aláírására végül nem került sor. Egyeztetés alatt áll a Srí Lanka-i féllel egy 16 millió euró értékű kotróhajó-projekt.

II.5 Nem NEFE partnerországokkal kapcsolatos fejlesztési tevékenység

II.5.1 Mozambik

2007-ben megállapodást írtunk alá Mozambikkal az államadósság rendezéséről. Ennek keretében Mozambik összes, Magyarországgal szemben fennálló tartozásának (17,326 millió euró) 96,75 %-a került elengedésre. Hivatalos fejlesztési támogatásként (ODA) elszámolható a kamatrész (13,401 millió euró) 96,75 %-a, azaz 12,965 millió euró (kb. 3.215 millió Ft).

III. Humanitárius segélytevékenység

A Külügyminisztérium a magyar kormányzati kezdeményezésű, bilaterális humanitárius segélytevékenységet 2007-ben is a Külügyminisztérium fejezeti kezelésű humanitárius célú külügyi segélykeretéből finanszírozta, amely 30 millió forintot irányzott elő erre a célra. 2007-ben nagyobb horderejű természeti katasztrófa nem történt, ezért kiegészítő források rendkívüli igénybevétele nem vált szükségessé.

A külügyi segélykeret – nemzetközi és EU tagországi összehasonlításban egyaránt – rendkívül szerény, így nem teszi lehetővé a Good Humanitarian Donorship elveivel járó minimális kötelezettségek teljesítését, mely elvek alkalmazásának szükségességét 2007 februárjában a NEFE TB határozata rögzítette, s amelyeket a 2007-ben létrejött Európai Humanitárius Konszenzus már minden EU tagállam számára követendőnek tart 2008-tól.

Katasztrófa- és humanitárius válsághelyzetekben, különösen a segítségnyújtás sürgősségi szakaszában, 2007-ben is szorosan együttműködtünk az ÖTM/Országos Katasztrófavédelmi

Főigazgatósággal, az FVM-mel, a Magyar Vöröskereszttel, továbbá magyar és nemzetközi humanitárius szervezetekkel.

A kormányzati kezdeményezésű humanitárius segélytevékenységet 2007-ben is a tárcaközi HUMSEKO (Humanitárius Segélykoordinációs Munkacsoport) tagjaival konzultálva készítettük elő és hajtottuk végre, amely két ülést tartott (február 8-án és október 9-én).

III.1 Multilaterális humanitárius donortevékenység

A nemzetközi humanitárius segítségnyújtásra fordított magyar állami források jelentős része továbbra is a különböző nemzetközi szervezetekbe (ENSZ, EU stb.) befizetett tagdíjakból az adott szervezet által a fenti célra felhasznált összegekben jut el a megsegélyezettekhez.

A 2007. december 18-án elfogadott Humanitárius Segítségnyújtásról szóló Európai Konszenzus az Unió tagállamainak, Parlamentjének és Bizottságának közös megegyezését tükrözi a külszágok felé irányuló humanitárius segítségnyújtási tevékenységet tagállami és közösségi szinten egyaránt vezérlő elvek tekintetében. A dokumentum rögzíti, hogy az EU által nyújtott humanitárius segítség a tagállamok és a Közösség közös kompetenciája, amely gazdag hagyományokra és a szereplők sokféleségére támaszkodik. Az Unió humanitárius tevékenysége nemzetközi keretbe illeszkedik, amelyben az ENSZ, a Vöröskereszt és a Vörös Félhold, civil szervezetek és más szereplők munkája kiegészíti egymást. Az Európai Unió – a Bizottság és a tagállamok együttesen – a világ legnagyobb volumenű humanitárius segítségét nyújtja a természeti katasztrófák vagy emberi közreműködés folytán bekövetkezett humanitárius vészhelyzetek elszenvedőinek; 2007-ben a Bizottság egymaga 700 millió eurót fordított ilyen célra. A dokumentum célja, hogy a koordináció erősítésével és a legjobb gyakorlatok elterjesztésével növelje ennek a nagyarányú és szerteágazó tevékenységnek az összehangoltságát, hatékonyságát és eredményességét.

Az Európai Humanitárius Konszenzus a kötelezettségvállalás és az alapelvek rögzítése mellett iránymutatással is szolgál a Közösség számára a humanitárius tevékenység végrehajtásának mikéntjére és a konkrét akciók során érvényesítendő prioritásokra vonatkozóan. Ennek kapcsán hangsúlyozza a humánus, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség elvét és követendőnek nevezi a humanitárius megközelítés érvényesítését az Unió többi politikájában, valamint a tevékenységeknek a többi donorral való összehangolását.

III.2 Kétoldalú, kormányzati kezdeményezésű humanitárius segélyakcióink 2007-ben

- Afganisztán – 5 millió forint gyorssegély terrorcselekmény károsultjainak;
- Libanoni palesztin menekülttábornak – 2-2 millió forint értékű gyorssegély (Baptista SzSz és a Máltai SzSz végrehajtásában)
- Moldova – 50 ezer eurós átutalás a helyi káralapnak aszálykárok enyhítésére.
- Banglades – 5 millió Ft értékű gyorssegély az árvíz okozta károk enyhítésére
- Peru – 1,5 millió forint értékű orvosi műszertáska a földrengés következményeinek enyhítésére
- Csángók – iskola helyreállítás és iskolaszer adományozás 1,46 millió forint értékben

Az előző évi maradványból

- megvalósult a három részből álló, 27 millió Ft értékű humanitárius segélycsomag. Hazai NGO-k közreműködésével 4 millió Ft értékben gyógyszerküldeményt továbbítottunk egy gázai kórháznak; 10 millió Ft értékben gyógyszersegélyt juttattunk el Betlehembe; 13 millió Ft értékben egyszerű gyógyászati segédeszközökből álló segélyt nyújtottunk egy ramallahi kórháznak.
- a pakisztáni földrengést követő rehabilitációs program keretében 14 millió Ft értékben társfinanszírozási kötelezettség-vállalás történt iskola rendbehozatalára.

III.3 Kommunikáció

2007-ban javult a humanitárius témájú hazai kommunikáció, különösen a bemutatott TV-filmeknek köszönhetően, de az írott sajtóban is. Ez feltehetően az újságírók szélesebb körű tájékozottságával és pozitív hozzáállásával magyarázható, de betudható a sajtóval kialakított kiegyensúlyozott kapcsolatoknak is. Jó irány, hogy a humanitárius tevékenységet nemzetközi összehasonlításban vizsgálják, s így kiderül az is, hogy a magyar humanitárius tevékenység a kevés felhasználható forrás ellenére jó színvonalú.

IV. Intézményrendszer, szervezet

IV.1 Szervezeti háttér

A Nemzetközi Fejlesztési Együtműködési Tárcaközi Bizottság helyébe a Kormány 2191/2007. (X. 20.) Határozata értelmében („Határozat az európai uniós tagállami kötelezettségből fakadó segélyezési kötelezettség összehangolásával kapcsolatos feladatokról”) a Nemzetközi Fejlesztési Együtműködési Kormánybizottság lép. A Határozat a nemzetközi fejlesztési együtműködési politika földrajzi irányainak és szektorális feladatainak kijelölésére és az éves nemzeti programok koordinálására hozta létre a testületet, amelynek elnöke a külügyminiszter, tagjai a szaktárcák vezetői.

2007 februárjában megtartotta ülését az újonnan megalakított NEFE Társadalmi Tanácsadó Testület. A 2003-ban létrehozott grémium elődjének mandátuma 2006-ban lejárt, ezért esedékessé vált a megújítása, amelyre részben megváltozott összetétellel és néhány fővel kibővült létszámmal került sor. A Testület elnöki tiszttét Glatz Ferenc akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia volt elnöke tölti be.

A NEFE együtműködés egyéb intézményi keretei 2007-ben nem változtak. Az Európai Unió döntés előkészítő szakértői munkacsoportjaiban a NEFEGTF és brüsszeli Állandó Képviselőtünk munkatársai rendszeresen részt vettek. 2007-ben a NEFEGTF elkezdte a magyar hivatalos NEFE tevékenységet egységes keretbe foglaló, ún. NEFE törvény előkészítését, a szükségesnek tartott szakmai irányok felvázolását és annak felmérését, hogyan lesz majd beilleszthető a meglévő hazai jogszabályi környezetbe.

IV.2 Mikroprojektek

2007-ban a NEFE előirányzat felhasználása kapcsán új intézményként bevezetésre kerül a külképviseleti mikroprojektek rendszere. A kezdeményezés célja, hogy kis összegű projekt és program alapú támogatásokat a partnerország igényeinek megfelelően, hatékonyan lehessen

finanszírozni a fogadó államban, és ezáltal Magyarország donor tevékenysége – az uniós követelményeknek megfelelően – decentralizáltabban történjék.

A fentiekre figyelemmel a Külügyminisztérium fejezetnél az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának, ellenőrzésének szabályairól szóló 1/2007. (III. 29.) KüM Rendelet értelmében a mikroprojektek céljára a NEFE költségvetési előirányzat 10%-a kerülhet elkülönítésre, azzal, hogy külképviselőként és mikroprojektenként legfeljebb 20.000,- euró használható fel.

A mikroprojektek megvalósításában érintett külképviseltek: Belgrád, Chisinau, Hanoi, Nairobi, Pretoria.

A külképviselői mikroprojektek esetében a Külügyminisztérium nem tesz közzé pályázati felhívást. A külképviseltek feladata a fogadó állam fejlesztési programjához illeszkedő projektjavaslat előkészítése. A támogatásról a KüM Nemzetközi Fejlesztési Mikroprojekt Bizottsága dönt. A külképviselő vezetője teljes körű felelősséggel tartozik a támogatási szerződés előkészítéséért, megkötéséért, a teljesítés folyamatos ellenőrzéséért, valamint a mikroprojekt megvalósításának dokumentálásáért.

IV.3 Együttműködés a HUN-IDA-val

A HUN-IDA KHT.-val a Külügyminisztérium 2006 szeptemberében kötött 3 évre szóló megállapodást a NEFE végrehajtó szakintézményi feladatainak ellátására. Szerződéses feladata a NEFE bilaterális kormányzati program keretében Magyarországra érkező delegációk szakmai képzési tevékenységének (technikai együttműködés) megszervezése és végrehajtása, továbbá szakmai támogatás biztosítása a NEFE-pályázatok kiírásának előkészítésében, előértékelésében, a végrehajtás monitorozásában, valamint szakmai tanácsadás és a NEFE-kapacitásépítő tevékenységben való közreműködés.

2007. december 31-ig (beleértve a megelőző tört évet is) HUN-IDA 73.142.974,- Ft összegű (21 program), technikai együttműködés típusú szakmai programot hajtott végre, 1.172 (ember)napot szervezve meg a Kirgizisztánból, Moldovából, Mongóliából, Ukrajnából és Vietnamból érkező delegációk számára.

A kedvezményezettek szakmai érdeklődése elsősorban a kormányzás és a civil társadalom területére irányult (a programnapok 69,7%-a), ezt követte az egyéb szociális infrastruktúra és a szolgáltatások területe (13,7%), majd a kereskedelempolitika és -szabályozás (13,5 %). Közel 3,1% igény jelentkezett a mezőgazdaság területe iránt.

2007-ben a HUN-IDA 25 pályázat (23 NGO és 2 EDF) folyamatos szakmai és pénzügyi monitoringját végezte el, melyek összértéke 309.401.560,- Ft volt. Öt alkalommal a Külügyminisztériummal és a CIDA szakértőivel együtt helyszíni monitoring során is ellenőrizte fejlesztési projektek végrehajtását Mongólia, Vietnam, Kambodzsa, Szerbia és Ukrajna területén.

V. Finanszírozás

A Külügyminisztérium fejezeti kezelésű költségvetésében a NEFE előirányzata 2007-ben a megelőző évihez képest mintegy 8 %-os csökkentést mutatott; 275 millió Ft volt. Humanitárius segítségnyújtás céljára 30 millió Ft állt rendelkezésre. A felhasználható pénzügyi forrás kiegészült az előző évekről áthúzódó maradványok jóváhagyott összegével, 1,2 milliárd forinttal. A beszámolási időszakban befejeződött több, korábban megkezdett projekt, azok finanszírozására ez utóbbi összegből felhasználtunk 750 millió forintot. Ezzel lényegében lezárultak a 2004. évi NGO pályázatok, illetve a 2005. évben támogatást nyert civil szervezetek is jellemzően teljesítették programjaikat.

VI. A civil szervezetek szerepe

A civil szervezetek fontos szerepet játszanak a nemzetközi fejlesztési programok végrehajtásában, a társadalmi tudatosság növelésében, a partnerországok civil szférájával való szorosabb kapcsolataik révén pedig a társadalmi kontroll erősítésében és így a fejlesztési eredmények fenntarthatóságának biztosításában.

VI.1 A Külügyminisztérium és a civil szervezetek együttműködése

A Külügyminisztérium és a civil szféra közötti mind szorosabb együttműködés, továbbá a hazai civil szervezetek egyre aktívabb nemzetközi fejlesztési tevékenysége indokolta tette egy olyan fórum létrehozatalát, amely a tárca és a NEFE-vel foglalkozó civil szervezetek közötti folyamatos egyeztetést, szakmai konzultációt szolgálja. A Külügyminisztérium teljes egyetértésével találkozott a HAND Szövetség erre irányuló kezdeményezése. A koordinációs megbeszélésekre igény szerint, nagyjából havi rendszerességgel kerül sor, s ott napirendre kerülnek mindazok a kérdések, amelyeket egyfelől az érintett civil szervezetek képviselői, másrészt pedig a Külügyminisztérium illetékes főosztálya a NEFE politika tervezése és végrehajtása kapcsán meg kíván vitatni.

A megbeszéléseken szó esett az együttműködésről általában, a civil szervezetek NEFE pályázatokon való részvételének feltételrendszeréről, az uniós pályázatokban való részvételhez szükséges önrészhez nyújtható támogatás elnyerésének lehetőségéről, továbbá, egy konkrét program kapcsán, az Európai Fejlesztési Napokon való magyar megjelenésről.

VI.1.2 Civil szervezetek NEFE tevékenységéhez nyújtott anyagi támogatás

A Külügyminisztérium fejezetnél az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának, ellenőrzésének szabályairól szóló 1/2007. (III. 29.) KüM Rendelet 8. §-a lehetőséget biztosít a Külügyminisztérium számára, hogy az európai uniós pályázatokon való eredményes részvétel elősegítése érdekében civil szervezetet vissza nem térítendő támogatásban részesítsen, ha az olyan témában nyújt be európai uniós pályázatot, amely a KüM Rendeletben felsorolt előirányzatok céljaival összhangban van és a civil szervezet nem rendelkezik az európai uniós pályázat elnyeréséhez szükséges saját forrással. A támogatás további feltétele, hogy a civil szervezet az európai uniós támogatást elnyerje. Az önrészhez nyújtandó támogatás számára azonban korlátot jelent a NEFE költségvetés, így csak a nyertes pályázatok egy részéhez tud majd a tárca ténylegesen hozzájárulni.

VI.1.3 Pályázatok

A Külügyminisztérium 2007. november 27-én hirdette meg a civil szervezetek nemzetközi fejlesztési együttműködési projektjeinek támogatását célzó pályázatot, amelynek összértéke 140 millió Ft. A pályázati felhívásra 37 pályamű érkezett be, amelyek összesen mintegy 450 millió Ft támogatási igényt tartalmaztak. A bírálati eljárás eredményeként 14 pályázat kap támogatást. A pályázatok legnagyobb része (51 %) a kormányzati struktúra és a civil társadalom erősítését, 18 %-a az egészségügyi ellátás, 16 %-a a mezőgazdaság fejlesztését, 10 %-a az oktatást célozta meg, beleértve a hazai globális képzést és a tudatosságnövelést is.

VI.1.4 UN Volunteers

Az ENSZ Önkéntesek Programja (UN Volunteers) németországi irodájának vezető munkatársai 2007. március 5-én konzultációt folytattak a Külügyminisztériumban, majd a hazai civil szervezetek számára rendezett előadás keretében mutatták be a Program működését és az együttműködési lehetőségeket. A NEFEGTF és a nemzetközi szervezetekkel foglalkozó társfőosztály szervezésében mintegy 40 hazai civil szervezet képviselői vettek részt a Külügyminisztériumban tartott tájékoztatón.

VI.1.5 Finn tájékoztató civilek számára

2007. április 18-án a finn-magyar NEFE twinning light program keretében egynapos szemináriumra került sor a Külügyminisztériumban, amelyen a Finn Külügyminisztérium és annak civil szervezetek támogatásával foglalkozó háttérszervezete képviselői a nemzetközi fejlesztési együttműködésben szerepet vállaló civil szervezetekkel kapcsolatos finn politikát, a kooperáció gyakorlatát, a civil szervezetek és az Európai Unió kapcsolatrendszerét, az uniós források nyújtotta lehetőségek kiaknázását mutatták be a hazai NGO-k munkatársainak. A 40 fős közönség előadásokat hallgatott meg a civil szervezetek finn NEFE politika végrehajtásába való bevonásának mechanizmusáról, finanszírozásukról, a finn és a magyar NGO-k nemzetközi porondon, EU-s pályázatokon való együttműködésének lehetőségeiről.

VI.1.6 Holland szeminárium

A holland MATRA program keretében folyó kapacitásépítő projekt részeként 2007. május 2-3-án Budapesten, a Külügyminisztériumban tartott szemináriumon a holland előadók a fejlesztéspolitika tervezésének és kommunikációjának gyakorlatával ismertették meg a magyar államigazgatás és a civil szervezetek nemzetközi fejlesztési együttműködéssel foglalkozó munkatársait.

VI.2 Aid Watch

A HAND Szövetség által 2007. június 13-án rendezett „Aid Watch Workshop”-on a résztvevők a nemzetközi fejlesztési együttműködés keretében tett lépések nyomán követéséről, eredményességének méréséről, az adatok nyilvántartásának rendszeréről folytattak eszmecsereket, meghallgatva egy osztrák szakértő előadását az Ausztria NEFE politikájának végrehajtását elemző független szakértői tevékenységről. A szemináriumon, amely a hazai fejlesztési tevékenység átvilágítását célzó Aid Watch felmérés elvégzésére való felkészülés része volt, a KÜM illetékes főosztályának munkatársai adtak tájékoztatást a hivatalos magyar NEFE tevékenység nyilvántartási rendszeréről, működéséről.

A HAND Szövetség 2007 során elkészítette a 2003-2006. közötti hivatalos magyar NEFE tevékenységet elemző és értékelő Aid Watch jelentését, amelynek bemutatására 2007 októberében került sor. A konferenciával egybekötött prezentáción a Külügyminisztérium képviselőjében a NEFEGTF vezetője kommentálta a megállapításokat és válaszolt a kérdésekre.

Az Aid Watch felméréshez való adatszolgáltatás kapcsán, a nyári szabadságot idején érkezett kérés rövid teljesítési határidejéből és a társtárcáktól beszerezhető adatok beérkezésének változó üteméből fakadóan előállt helyzetben a HAND Szövetség kezdeményezésére egyeztetésre került sor az Országgyűlés adatvédelmi biztosával. Az adatszolgáltatás jövőbeni gördülékenységét elősegítik majd a programnyilvántartás terén elindított informatikai fejlesztések.

VII. Tudatosságnövelés, kapacitásépítés

2007-ben érzékelhető volt a társadalom NEFE témák iránti érdeklődésének élénkülése. A sajtó – nem utolsósorban az afganisztáni PRT-hoz kapcsolódó fejlesztési segélyakciók kapcsán, de a civil szervezetek által elvégzett Aid Watch felmérés és a Szegénység elleni küzdelem Világnapja összefüggésében is – többször, bőséges terjedelemben foglalkozott a fejlett világ és benne Magyarország felelősségével a globális kihívások kezelésében és a fejlettségbeli különbségek csökkentésében.

A politikai szféra és a parlament figyelmének erősödését jelezte az a tájékoztató, amelyet Várkonyi László szakállamtitkár az Országgyűlés Külügyi és Határon túli Magyarok Bizottságának meghívására tartott 2007. október 16-án. A bizottsági ülésen a képviselők a nemzetközi fejlesztési politikánk végrehajtásában jelentős szerepet játszó két segélyszervezet (Baptista Szeretetszolgálat, Ökumenikus Segélyszervezet) vezetőinek is tehettek fel kérdéseket.

Az Európai Bizottság és a UNDP kezdeményezése alapján, az utóbbi által meghirdetett pályázat eredményeként a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület (KÖVET-INEM Hungária) a Külügyminisztérium szakmai támogatásával 2007. október 17-én konferenciát szervezett a Parlament épületében, „Siker vagy kudarc? A Millenniumi Fejlesztési Célok és Magyarország” címmel. A rendezvény célja az volt, hogy a szegénység elleni küzdelem világnapján felhívja a figyelmet a szegénység leküzdésére irányuló nemzetközi összefogásra, különös tekintettel az ENSZ, az EU és az egyes tagállamok ezen a téren folytatott tevékenységére és megvitassa a NEFE politika lehetőségeit és az előtte álló kihívásokat. A parlamenti képviselők, szakmai közösségek, tudományos műhelyek, civil szervezetek és a sajtó részvételével tartott programon Várkonyi László külügyminisztériumi szakállamtitkár áttekintést adott a magyar NEFE politikáról.

A rendezvényre a KÖVET-INEM angol és magyar nyelvű kiadványt állított össze a konferenciával megegyező címmel, amelyhez a Külügyminisztérium illetékes főosztálya szakmai segítséget nyújtott.

A Parlamentben rendezett fórum, valamint a Sziget Fesztiválon felállított külügyi sátorban tartott NEFE prezentáció különböző célcsoportokat ért el, a sajtóvisszhangok multiplikátor hatása azonban mindkét esetben érvényesült.

VII.1 Felkészítés a 10. EDF-ben való részvételre

A Külügyminisztérium támogatásával a Corvinus Egyetem és a Euroconsulting Kft. konzorciuma, valamint a gödöllői Mezőgazdaságért Alapítvány többnapos szemináriumot szervezett a hazai vállalatok, civil és non-profit szervezetek számára az Európai Unió által tagállami finanszírozással az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni fejlődő országok támogatására létrehozott Európai Fejlesztési Alap (European Development Fund – EDF) 2008. január 1-jével induló 10. fejlesztési programjában való részvétel kiaknázásának lehetőségéről. A képzés során bemutatták az EDF-ből finanszírozott projektek megpályázásával kapcsolatos legfontosabb gyakorlati kérdéseket: az EDF pályázati rendszerét, a pályázatok fő típusait (szolgáltatási, beszállítói, építési), a fejlesztési projektek jellemzőit és a nyertes pályázatok lebonyolítását. A képzési program jelentős teret szentelt az integrált vidékfejlesztésnek, tájékoztatást adott az afrikai hagyományokhoz és körülményekhez igazodó, termelési célú agrár- és mezőgazdasági feldolgozóipari beruházások lehetőségeiről, valamint a partneri kapcsolatok kialakításának gyakorlati tapasztalatairól. A tréning célja az volt, hogy az immáron magyarországi finanszírozással is működő 10. EDF keretében végrehajtandó projektekre a magyar vállalkozók, civil és non-profit szervezetek is minél nagyobb eséllyel pályázhassanak.

VII.2 Globális képzés

2007. november 19-20-án a HAND Szövetség munkacsoportja által rendezett Globális Nevelés Szeminárium annak megvitatását szolgálta, milyen helyet foglalnak el a globális kérdések a tömegkommunikációban és az oktatásban, az iskolai tananyagokban, milyen gyakorlatok léteznek erre a fejlett donor országokban és milyenek a kilátások a globális szemlélet erősítésére a tudományos népszerűsítésben, tájékoztatásban, oktatásban. A hazai és külföldi civil szervezetek beszámoltak arról a tevékenységükről, amelyet a globális kihívásokra adandó válaszokkal, a szegénységcsökkentéssel, a Millenniumi Fejlesztési Célok megvalósítása irányába tett lépésekkel kapcsolatos társadalmi tudatosság növelése érdekében folytatnak. Az OKM és a Külügyminisztérium képviselőjével közösen megvitták annak lehetőségét, hogy a hazai iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon a globális szemléletű nevelés. A leszűrt tanulságok alapján az elkövetkezendő években ezt úgy tudjuk leginkább elősegíteni, ha erre a célra forrásokat biztosítunk a civil szervezeteknek, amelyek sokoldalú profiljukból és rugalmasságukból fakadóan, az adott közeg és korcsoport igényeihez alkalmazkodva képesek célzott tudatosságnövelő akciókat megvalósítani a különböző oktatási intézményekkel kapcsolatba lépve. A 2007 végén meghirdetett NEFE pályázat eredményei már tükrözik ezt a megközelítést.

VIII. Szakmai együttműködés

VIII.1 Finn „twinning light”

2007-ban uniós forrásokból átfogó kapacitásépítő program zajlott a finn és a magyar külügyi tárca, valamint a HUN-IDA együttműködésében. Az ún. „twinning light” projekt célja a magyar Külügyminisztérium és a végrehajtó szervezet NEFE kapacitásainak erősítése volt a

nemzetközi fejlesztések tervezése, végrehajtása, monitorozása terén, a magyar donortevékenység hatékonyságának növelése érdekében. A képzés Budapesten tartott szemináriumok, szakmai konzultációk és Finnországba tett tanulmányutak formájában öltött testet. Finn részről mintegy 30 szakember vett részt a munkában. 13 tematikus szemináriumra (2-3 naposra) és 4 Helsinkiben tett tanulmányútra került sor.

A képzés témái átfogták a nemzetközi fejlesztési és humanitárius segítségnyújtási tevékenység szinte összes aspektusát; a fejlesztéspolitikai stratégiák kimunkálásától, a projektervezés, -kivitelezés, -monitorozás, -elszámolás kérdésén, az uniós mechanizmusok működésén, a közbeszerzéseken, a statisztikai adatszolgáltatáson át egészen a társadalmi tudatosság növeléséig, a NEFE kommunikációig és a civil szervezetek szerepéig.

A képzés célcsoportját elsősorban a Külügyminisztérium Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési, Gazdaság- és Tudománydiplomáciai Főosztályának, valamint a HUNIDANAK a munkatársai alkották, de a budapesti szakmai rendezvényeken a témától függően részt vettek a Külügyminisztérium egyéb részlegeinek, a társmisztériumok, tudományos műhelyek, NEFE-ben érdekelt civil szervezetek és vállalatok képviselői is. A projekt teljes költségvetése 228.924 euró volt.

A képzés eredményessége és hatásának tartóssága érdekében a feldolgozott témákról nyomtatott segédanyagok készültek. A közös munka további kedvező hatása volt a finn és a magyar kollégák közötti szorosabb szakmai kapcsolat, amely a konkrét NEFE tevékenységben kialakítandó együttműködés alapjául is szolgálhat. Ennek egyik első lépéseként 2007 őszén a NEFEGTF egyik munkatársa három hónapon át részt vehetett a Finn Köztársaság Nairoiban működő nagykövetségének NEFE tevékenységében. Fontos, hogy a képzés során szerzett átfogó és strukturált ismeretanyag elterjedjen és tartósan beépüljön a hazai „intézményi memóriába”, így a gyakorlati munkavégzés során a továbbiakban is konkrét segítséget jelent.

VIII.2 Holland-magyar kapacitásépítő tréning

2007-ben lezárult az az egyéves, négy tanulmányutat, illetve szakmai konzultációt magába foglaló projekt, amelynek célja a magyar államigazgatás és a projektvégrehajtói szféra fejlesztéspolitikai szakmai ismereteinek bővítése volt a MATRA FLEX program keretében. A MATRA programot Hollandia 1994-ben indította a kelet-közép-európai civil társadalom megerősítéséhez nyújtandó támogatásra, 2004 óta azonban egyik fő profilja a régi és az új EU tagállamok minisztériumai közötti stratégiai együttműködés erősítése.

A május 2-3-án Budapesten, a Külügyminisztériumban tartott szemináriumon a holland előadók a fejlesztéspolitika tervezésének és kommunikációjának gyakorlatával ismertették meg a magyar államigazgatás és a civil szervezetek nemzetközi fejlesztési együttműködéssel foglalkozó munkatársait.

VIII.3 Holland-magyar fejlesztéspolitikai konferencia Budapesten

A holland fél kezdeményezésére és finanszírozásában a két külügyi tárca Budapesten, a Külügyminisztériumban kétnapos konferenciát rendezett 2007. december 3-4-én az ENSZ 5. Millenniumi Fejlesztési Céljához (az anyasághoz kapcsolódó egészség) köthető szexuális és reprodukciós egészség és jogok témaköréről. A tanácskozáson Hollandia és a 12 új EU

tagállam államigazgatási szakemberei, civil és szakmai szervezeteinek képviselői vitatták meg a témakörrel kapcsolatos ENSZ- és uniós politikát, a tagállami gyakorlatokat és a jövőbeni együttműködés lehetséges útjait. A mintegy 60, nemzetközi fejlesztési, humanitárius és egészségügyi szakterületről érkező szakember arra a következtetésre jutott, hogy noha az új tagállamok nemzetközi fejlesztési együttműködésében a szektorális megközelítés még nem annyira tagolt, mint a nagy európai donorországok esetében, a szexuális és reprodukciós egészség egyébként számos vonatkozásban eltérően megközelített kérdéskörének több olyan dimenziója van (AIDS elleni küzdelem, felvilágosítás), amelyekben szükség van az együttes gondolkodásra, mert nem csupán a fejlesztéspolitika távolabbi célországaiban, hanem a közeli régiókban (Balkán-félsziget, Kelet-Európa) is figyelmet érdemelnek. A szeminárium résztvevői az együttműködés és a szakmai információcsere folytatásában egyeztek meg.

VIII.4 NEFE politikai szeminárium

2007. március 5-6-án Budapesten a UNDP, a Külügyminisztérium és a HUNIDA szervezésében kétnapos szemináriumra került sor, amelynek keretében az EU új tagállamaiból érkező szakértők vitatták meg NEFE politikájuk gyakorlatát, az együttműködés lehetőségeit, a politikai stratégiákat és a végrehajtás kereteit, komparatív előnyeiket, a szektorális súlypontokat és a finanszírozás kilátásait.

IX A NEFE TB 1/2007. évi Határozatának végrehajtása

Magyarország NEFE partnerországai körének felülvizsgálata – az erőfeszítések koncentrálása és hatékonyabbá tétele érdekében a szűkítés szándékával – megkezdődött.

A megelőző években indított, előkészítés alatt álló, illetve folyamatban lévő projektek sikeres végrehajtására és pénzügyi elszámolására tett erőfeszítések eredményre vezettek. (ld. az V. fejezet)

A projektnyilvántartás korszerűsítése érdekében új nyilvántartó szoftver kidolgozására került sor, amelynek tesztelése folyamatban van. A statisztikai adatkezelés egységes – az OECD DAC normáinak megfelelő – rendszerének kialakítását segítették azok a szakmai tréningek, amelyeken a szaktárcák illetékes munkatársai külföldi – elsősorban finn – szakértők segítségével ismerkedtek meg az OECD rendszerével.

A Külügyminisztérium illetékes főosztálya – a területileg illetékes szervezeti egységekkel, a nagykövetségekkel, a társtárcákkal és a civil szervezetekkel együttműködve – kidolgozta a Bosznia-Hercegovinára és a Vietnamba vonatkozó, az EU vonatkozó dokumentumaihoz és iránymutatásaihoz illeszkedő, NEFE szempontú országstratégiát.

A Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési, Gazdaság- és Tudománydiplomáciai Főosztályon folytatódott a nemzetközi fejlesztési együttműködést egységes keretbe foglaló, ún. NEFE törvény megalkotásának előkészítésével kapcsolatos munkálatok.

A NEFE oktatásban való megjelenítésével kapcsolatos tájékoztató, amelynek hasznos eleme volt a HAND Szövetség tematikus szemináriuma, ahhoz a következtetéshez vezetett, hogy a NEFE ismeretek iskolai tananyagban való szerepeltetésének összetett adminisztratív feltételrendszere, a képzett szakemberek korlátozott létszáma, valamint a kérdéskör gyorsan

változó elemei és hangsúlyai miatt az elkövetkezendő időszakban inkább a civil szervezeteknek a fiatal korosztályokat is megcélzó tudatosságnövelő tevékenysége fejlesztendő.

X. A 2008. év teendői

- Felkészülés a ghanai fővárosban, Accrában 2008 szeptemberében a fejlesztési erőfeszítések hatékonyságáról rendezendő magas szintű fórumra. A "From Paris 2005 to Accra 2008: Will Aid Become More Accountable and Effective?" című konferencia arra keresi a választ, hogy a segélyhatékonyságról elfogadott Párizsi Nyilatkozatban foglaltak alkalmazása milyen eredményekkel járt eddig és ennek alapján milyen teendők körvonalazódnak a jövőre vonatkozóan. A Nyilatkozathoz csatlakozott országgént Magyarországnak is számot kell adnia az alapelvek alkalmazásáról, nemzetközi fejlesztési együttműködési politikájáról.
- Felkészülés az ENSZ 2008 november-decemberében Dohában megrendezendő, a Monterrey-i Konszenzus felülvizsgálatára hivatott Fejlesztésfinanszírozási Felülvizsgálati Konferenciájára, amelynek témája a 2002-ben kitűzött célok teljesülésének áttekintése, a további teendők felvázolása.
- Részvétel a november közepén Strasbourghban rendezendő Európai Fejlesztési Napokon, amelynek témája idén a helyi önkormányzatiság, annak szerepe a fejlesztéspolitikában. Az előző két eseményhez hasonlóan, idén is megfelelő szintű és színvonalú magyar részvételt tervezünk.
- Folytatjuk a NEFE törvény előkészítését.
- A 2009. évi költségvetés tervezéséhez szükséges szakmai előkészítő munkák során a társtárca közötti egyetértés elérésére törekszünk arra vonatkozóan, hogy nemzetközi tekintélyünk megőrzése és vállalásaink teljesítése érdekében szükséges a NEFE előirányzat jelentősebb növelése.
- A Good Humanitarian Donorship (GHD) alkalmazásának fokozatos bevezetésére végrehajtási tervet dolgozunk ki.
- 2008-ban megkezdjük a strukturális humanitárius válságok kezelésére szolgáló hazai gyakorlat kialakítását.
- Folytatjuk a rendszeres, intézményesült párbeszédet a HAND Szövetséggel és törekszünk a civil szervezetekkel fenntartott együttműködés elmélyítésére, különös tekintettel a társadalmi tudatosság növelésére irányuló akciókra.
- Folytatjuk és bővítjük a nem állami szereplők felkészítését az Európai Unió által a harmadik világ fejlesztésére biztosított források kiaknázására, a pályázatokon való sikeres részvétellel.
- A PRT Kormánybizottság határozata értelmében koordináljuk az afganisztáni fejlesztési tevékenység program alapú megvalósítását.
- A közfeladatok áttekintése alapján hozott kormányzati döntés értelmében elvégezzük a NEFE pályázati rendszerének felülvizsgálatát.

- Az új nyilvántartó rendszer üzembe állításával korszerűsítjük a NEFE nyilvántartást, az adatokat áttekinthetőbbé tesszük.

XI. Rövidítések

ACP African, Caribbean and Pacific Countries – afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni országok

ÁKÜT Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsa (az Európai Unió Tanácsa, külügyekkel foglalkozó tanácsi formáció)

CIMICCivil-Military Cooperation – Polgári-Katonai Együttműködés

DG ECHO az Európai Bizottság Humanitárius Segélyezési Főigazgatósága

EDF	European Development Fund, l. EFA
EFA	Európai Fejlesztési Alap, l. EDF
EiT	Európai Tanács
ENSZ	Egyesült Nemzetek Szervezete
EU	Európai Unió
GNI	Gross National Income – Bruttó Nemzeti Jövedelem
ICRC	International Committee of the Red Cross – a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága
IDA	International Development Association – Nemzetközi Fejlesztési Társulás
IOM	International Organization for Migration – Nemzetközi Migrációs Szervezet
HUMSEKO	Humanitárius Segélykoordinációs Szakértői Munkacsoport
LCD	Least Developed Countries – Legkevésbé Fejlett Országok
NEFE	Nemzetközi Fejlesztési Együttműködés
NEFEGTFo.	Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési, Gazdaság- és Tudománydiplomáciai Főosztály (KüM)
NEFE TB	NEFE Tárcaközi Bizottság
NEFE TTT	NEFE Társadalmi Tanácsadó Testület
ODA	Official Development Assistance – Hivatalos Fejlesztési Támogatás
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete
OECD-DAC	OECD Development Assistance Committee – OECD Fejlesztési Együttműködési Bizottság
PRT	Provincial Reconstruction Team – Tartományi Újjáépítési Csoport (Afganisztánban)
UN OCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Irodája
UNDP	United Nations Development Programme – az ENSZ Fejlesztési Programja
UNICEF	United Nations Children’s Fund – az ENSZ Gyermekalapja
WTO	World Trade Organization – Kereskedelmi Világszervezet

TARTALOM

Vezetői összefoglaló

- I. Multilaterális Együttműködés**
- II. Kétoldalú együttműködés**
- III. Humanitárius segélytevékenység**
- IV. Intézményrendszer, szervezet**
- V. Finanszírozás**
- VI. A civil szervezetek szerepe**
- VII. Tudatosságnövelés, kapacitásépítés**
- VIII. Szakmai együttműködés**
- IX. A NEFE TB 1/2007. évi Határozatának végrehajtása**
- X. A 2008. év teendői**
- XI. Rövidítések**

Melléklet

Melléklet

Az egyes minisztériumok befizetései nemzetközi szervezetekbe fejlesztési céllal

Egészségügyi Minisztérium

WHO Az ENSZ Egészségügyi Világszervezete	109.786.803 HUF
UICC Nemzetközi Rákellenes Unió	736.800 HUF
WHO - UNICEF Járványos Gyermekbénulás elleni Alap	1.766.000 HUF
WHO AIDS-Tuberkulózis-Malária elleni Alap	1.800.000 HUF
EU Líbia Akcióterv, Belga Vöröskereszt	2.539.600 HUF

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

ENSZ-FAO tagsági díj	227.725 USD 228.047 EUR
ENSZ Világélelmezési Program (WFP)	65.000 USD
OECD Erdészeti Rendszer Biz Gyüm. Zöldség Biz. Biológiai Kutatás Vetőmag Biz.	7.425 EUR
ISTA Nemzetközi Vetőmagvizsgáló Szövetség (International Seed Testing Association)	6.000 CHF
IPGRI Európai Génforrás Együttműködési Program (ECP/GR)	9.400 EUR
CGIAR	13.300.000 Ft

(Consultative Group on International Agricultural Research, Nemzetközi Mezőgazdasági Kutatás Tanácsadó Csoportja) és agrárkutató témákban nemzetközi fejlesztésre irányuló támogatások/kifizetések különböző, erdészeti, halászati-öntözési, biotechnológiai kutatásokkal foglalkozó programokban való részvételre

Összesen 131,4 millió forint. Ehhez társul a FAO-SEUR/REUR Szolgáltató Központ Budapestre költöztetésének és fenntartásának 250 millió forintos költsége.

Honvédelmi Minisztérium

PfP Trust Fundba való befizetés 7.184.000 Ft

Igazságügyi és Rendvédelmi Minisztérium

IOM Nemzetközi Migrációs Szervezet 50.384 EUR
ICMPD 40.000 EUR
Nemzetközi Migrációs Politika Fejlesztő Központ
CIEC Nemzetközi Személyállapot Bizottság 14.700 EUR

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Tagdíjbefizetések

UNCCD 10.289 USD
UN Convention to Combat Desertification
ENSZ Egyezmény a Sivatagosodás és az Aszály elleni Küzdelemről

UNFCC 19.118 USD
UN Framework Convention on Climate Change
ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény

Kiotoi Jegyzőkönyv 15.218 USD

UNFCC Kiotoi Jegyzőkönyvhöz kapcsolódó International Transaction Log 5.578 USD

IUCN 18.213 CHF
The World Conservation Union
Világ Természetvédelmi Szövetség

CITES 6.149 USD
Convention on International Trade on Endangered Species of Wild Flora and Fauna
Egyezmény a Veszélyeztetett Fajok Nemzetközi kereskedelméről

CBD 13.320 USD
Convention on Biological Diversity
Biológiai Sokféleség Egyezmény

CBD-Cartagena Jegyzőkönyv a Biológiai Biztonságról 4.426 USD

Genfi Légszennyezési Egyezmény – EMEP Jegyzőkönyv 6.520 USD

Egyezmény a Duna Védelméről és Fenntartható Használatáról	96.754 EUR
Ramsari Egyezmény a Vizes Élőhelyekről	9.000 CHF
Bonni Egyezmény a Vadon Élő Vándorló Állatfajok Védelméről	5.462 USD
Bázei Egyezmény a Veszélyes Hulladékok Országhatárokon túlra Szállításáról	6.193 CHF

Önkéntes befizetések

UNEP Az ENSZ Környezeti Program Alapja	82.000 USD
UNEP Resource Panel	20.000 EUR
UNEP – Kárpátok Keretegyezmény	30.000 USD
IPCC ENSZ Kormányközi Klímaváltozási Panel	12.000 USD
ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény Hozzájárulás közös végrehajtási tevékenységhez	2.500 USD
ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény Hozzájárulás Adaptációs Alaphoz	4.000 USD
Espooi Egyezmény a Határokon Átterjedő Környezeti Hatásokról	3.000 USD
Espooi Egyezmény 2008. évi konferenciájának támogatása	10.000 EUR
Genfi Légszennyezési Egyezmény végrehajtásának támogatása	6.001 USD
ENSZ EGB Efe 6. Környezetvédelmi Miniszteri Konferencia	9.000 EUR
Aarhusi Egyezmény	3.000 USD
Összérték:	137.823.707 HUF
Az OECD DAC előírásai szerint ebből ODA-hozzájárulásnak tekinthető: 84.796.436 HUF	

Külügyminisztérium

ENSZ	5.036.606 USD
UNDP Önkéntes felajánlás	10.000 USD

OECD 910.230 EUR

WTO 1.019.817 CHF

Oktatási és Kulturális Minisztérium

UNESCO 82.198 USD
90.911 EUR

Pénzügyminisztérium

IDA Alap feltöltése 1.190 millió Ft
IMF HIPC segélyprogram kamattámogatása 104,5 millió Ft
EU-befizetések ODA-része kb. 9 milliárd Ft

Budapest, 2008. április